

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

NUM. 12 DESEMBRE DEL 1.986

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	369
57.- Felicitació de Nadal.	
58.- Salutació als participants a les 18enes. Festes Populars "Pompeu Fabra".	
59.- Escrit per a la revista "Coratge": La feina dels seglars a l'Església.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE	
60.- La vida i la mort Déu les té.	
61.- Ajuda a l'Església.	
62.- Dues temptacions.	
63.- "Units a vosaltres".	
64.- El seglar en l'Església i en el món.	
65.- Invitació al Setè Centenari.	
66.- Entrevista sobre el Setè Centenari.	
67.- Paraules d'inauguració del Setè Centenari.	
SETE CENTENARI DE LA RESTAURACIO DEL CRISTIANISME A MENORCA	378
I) Preparació de la inauguració: Invitació: "Som una Tradició Viva". Fent Església esteim fent poble. Entrevista sobre el Setè Centenari. Programa de l'acte de la inauguració.	
II) Inauguració. Crònica de l'acte inaugural. Explicació del pòster escollit. Relació d'actes a realitzar. Paraules d'inauguració. Pregària final.	
CONGRES "EVANGELITZACIO I HOME D'AVUI"	396
Celebració de la tercera ponència.	
CONSELL DEL PRESBITERI	400
Fulls informatius dels mesos de setembre i octubre 1986.	
DELEGACIO D'ECONOMIA	406
Col·lectes extraordinàries 1986. Distribució de la col·lecta general.	
DELEGACIO D'ENSENYANCA	408
Nous membres de la Delegació Festa de Sant Josep de Calasanç.	
CONFER	409
Trobada de la Confer Regional de les Illes.	
INFORMACIO DIOCESANA	412
Activitats del Sr. Bisbe. Curset d'aprofundiment en sa fe. Les "maquetes" del Sr. Josep Mascaró, pvre. Pregària per la pau. Comiat del Sr. Jaume Cots, pvre. La Campanya "Constructors de la pau". Un article del setmanari "La veu cristiana", d'Hamburg.	
DE LA SANTA SEU	420
Discurs del Papa, en la visita ad Limina.	
DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	425
Nota sobre l'avortament.	
INDEX DE L'ANY 1986	426

DOCUMENTS DEL BISBE

57.- FELICITACIÓ DE NADAL

Com cada any vos arriba la meva felicitació nadalenca amb les dues paraules que ho resumeixen tot: **BON NADAL!**

La celebració del naixement de l'Infant Jesús al Portal de Betlem és per a nosaltres una festa íntima, familiar i comunitària. Enguany la celebrem dins de la commemoració del Setè Centenari de la restauració del cristianisme a Menorca. Aquell 1287 ens va entroncar a l'arrel dels primers cristians que van viure a la nostra illa.

Idò, que Nadal ens obri pas a un any 1987 ple de memòries del nostre passat cristià i ens esperoni a viure el temps present amb il·lusió creadora d'un futur que volem més pacífic, més solidari i més engrescat a proclamar la Bona Nova de Jesús, nascut al Portal.

Tots els cristians ens podem fer les preguntes d'aquest vers amb què vos felicit les festes, inspirat en uns altres versos de Josep Mª de Sagarra, que diuen: "Tots els camins van a Roma, però no van a Betlem. Per anar a Betlem, només hi ha un sol camí!".

Sóc camí.

Per mi,
transiten vianants,
germans.

Cap on els duc?

Poruc,
a la lloma,
només, de Roma?
O, en vol suprem,
fins a Betlem?

Bones festes! Bon Nadal! Sant Any 1987 del Setè Centenari.

Desembre del 1986

Antoni, bisbe de Menorca.

58. SALUTACIÓ ALS PARTICIPANTS

A LES DIVUITENES FESTES POPULARS DE CULTURA POMPEU FABRA

Distingits senyors,

Es amb gran goig i alegria per part meva de poder-los saludar avui, aquí als peus de la Mare de Déu del Toro, patrona de la nostra diòcesi, en ocasió de la celebració d'aquestes divuitenes festes populars de cultura Pompeu Fabra, que feis aquí a Menorca.

El goig i l'alegria són dobles, perquè Menorca té l'honor d'acollir aquestes festes i també vostès, participants d'elles, cosa que a tots ens honora. I segonament, perquè amb aquestes festes populars vostès han vingut a participar i solemnitzar el nostre Setè Centenari de la conquesta de l'Illa de Menorca feta pel rei Alfons II, el Liberal, l'any 1287.

Amb aquesta salutació meva, vull unir-me —i amb mi ho fa també el Bisbat de Menorca— a aquestes festes populars Pompeu Fabra, lamentant, però, que el meu viatge a Roma, on he d'anar a practicar la Visita "ad limina", limiti la meva assistència només a aquest acte que ara estem celebrant.

Aquesta intervenció meva expressa la presència de l'Església en aquests actes, que vostès aniran realitzant. I la faig, continuant la tasca que, com a Església, hem vingut fent i volem continuar fent en aquest camp de la promoció de la nostra llengua i de la nostra cultura, promoció que es realitza en tants i diversos ambients.

La doctrina de l'Església, expressada per Pau VI, és ben clara en aquest aspecte. Parlant de l'adaptació i de la fidelitat al llenguatge, el citat Papa escrivia que s'havia de prendre en consideració el poble concret al qual l'Església s'adreça, que s'havia d'utilitzar la seva llengua, els seus signes i els seus símbols i que s'havia d'arribar a la seva vida concreta. I és en la proporció que les Esglésies particulars exerceixin aquesta triple funció, que són fidels a la seva pròpia estructura.

En referència a la nostra diòcesi, i com a prova d'açò, només vull recordar que un antecessor meu, el bisbe Torres, l'any 1934 publicava el catecisme oficial de la diòcesi en la nostra llengua. I que ara, darrerament, el Directori sacramental del nostre Bisbat, publicat el passat mes de gener, diu que les celebracions litúrgiques per a la comunitat cristiana, es faran normalment en la llengua del poble que a Menorca és el català, atenent degudament els feels castellanoparlants i els d'altres llengües, en vistes, però, a la integració d'uns i d'altres en una mateixa Església que és alhora local i universal.

Per acabar, vull desitjar-los a tots una bona estada a la nostra polidada Illa. I també esper que aquestes divuitenes festes populars de cultura Pompeu Fabra siguin un llaç d'unió dels nostres Països, on la identitat de la llengua i de la cultura faci resplandir la diversitat de pobles i magnifiqui la personalitat de cada un d'ells.

Moltes gràcies i bones festes!

59. ESCRIT PER A LA REVISTA "CORATGE"

LA FEINA DELS SEGLARS A L'ESGLÉSIA.

Amb aquest article enceto una nova secció al vostre "CORATGE" que vol venir a ser un punt doctrinal exposat perquè hi trobau, a més de la doctrina que s'hi donarà, un encoratjament per la feina que ja anau fent en la vostra Associació de la Fraternitat de Malalts i Minusvàlids.

Vull començar, precisament, parlant de la feina. De la feina que els seglars heu de fer a l'Església i de cara a la que ella ha de realitzar en el nostre món. Acab d'arribar de Madrid, on he assistit a l'Assemblea plenària de l'Episcopat espanyol en la qual un dels punts més importants tractats va ser una reflexió i unes propostes pel Sínode de Bisbes que tindrà lloc a Roma a la tardor de l'any vinent 1987, sobre aquest tema: "El seglar en l'Església i en el Món".

En aquestes propostes vam senyalar uns aspectes generals i després la responsabilitat que teniu els seglars tant en la comunitat cristiana com en l'acció evangelitzadora en el món. Es tracta sobretot de la vostra formació pel compliment d'una missió que teniu, i que ha d'anar empenya per una autèntica espiritualitat seglar, diferent de la nostra, de la dels capellans i dels religiosos.

Després, vam centrar la feina a fer a l'Església per part dels seglars en el sentit de responsabilitzar-se en la comunitat parroquial o de base, en els ministeris laicals que heu de desenrotllar i també en considerar molt la família, com a església domèstica, on es forma la consciència dels cristians.

De cara al món, vam indicar, entre altres coses, la responsabilitat fonamental consistent en el compromís de tota l'Església a favor de la justícia i dels drets humans, insistint en la presència dels seglars en la pastoral social i fomentant també les associacions cíviques i d'inspiració cristiana que fan feina en la societat.

Com a primer article, estimats Fraterns, ja teniu matèria per llegir i meditar. Totes aquestes retxes anteriors tenen el seu fonament en la

Paraula que és Jesús. Perquè Ell va enviar **tota** la seva Església, Papa, bisbes, capellans, religiosos i seglars, per a la dilatació del Regne que va venir a establir, com a fruit de les seves paraules, en començar la seva predicació: "Convertiu-vos i creis en l'evangeli". La seva Bona Nova, el seu Evangeli, és la gran Notícia de l'amor de Déu Pare a la humanitat tota, per establir un Regne d'amor, de justícia, de llibertat i de pau.

Vos acompanya la meva benedicció i vos desig ja des d'ara un BON NADAL!

SES CATEQUESIS DEL BISBE

60. LA VIDA I LA MORT DÉU LES TÉ

(2-11-86)

Avui celebrem en la nostra litúrgia la commemoració de tots els feals difunts, després d'haver celebrat ahir la festa de Tots Sants. Junтам, idò, la vida i la mort en un record de tots aquells que han traspassat ja els llindars d'aquesta efímera vida mortal.

Ja a l'antic Testament, en el llibre dels Macabeus es deia que "si no li hagués semblat que els qui havien caigut ressuscitarien, hauria estat inútil i absurd pregar pels morts. O sigui que veia que els qui s'han adormit en la pietat tenen reservada una bellíssima recompensa: pensament piadós i venerable".

I el Concili Vaticà II, quan parla de la comunió de l'Església celestial amb la peregrina, diu: "Fins que el Senyor torni... alguns dels seus deixebles peregrinen en aquest món, d'altres es purifiquen després de morts i d'altres són glorificats intuïnt clarament el mateix Déu u i tri, tal com és".

Per açò la nostra litúrgia ha unit sàviament aquestes dues festivitats, una en honor d'aquells qui ja són glorificats i una altra per pregar per aquells que encara es purifiquen, perquè nosaltres, els qui encara peregrinam en aquesta vida, puguem acudir a uns per demanar-los el seu ajut i als altres, amb les nostres oracions, per ajudar-los cap a la seva glorificació final.

Vida i mort Déu les té, perquè és amo i Senyor de tot el creat. La mort també està en les mans de Déu i sabem que serà el darrer enemic a vèncer segons ens diu l'Escriptura. Després de la mort, entrarem a la vida definitiva, un cop purificats del tot.

La nostra fe en una vida futura i per sempre ens umpl totalment la nostra esperança. Més encara; ens diu que l'Església la formam, units a

Jesucrist, tots junts els qui encara esteim en aquest món i aquells que ja han traspassat les seves fronteres.

L'arrelament dels feels cristians a aquestes festes de Tots-Sants i de la commemoració dels feels difunts són prova de com ha penetrat dins de l'ànima del nostre poble el dogma de la comunió dels sants, que es manifesta en la devoció a uns i als altres, per pregar-los o pregar per ells.

Que aquest sentiment tan humà i tan cristià ens ajudi a tots a viure vitalment la nostra fe, sense idolatries ni supersticions, sinò amb l'esperança en Déu qui és amo de vides i de morts.

61. AJUDA A L'ESGLÉSIA

(9-11-86)

El diumenge vinent, dia 16 de novembre, celebrarem a tota Espanya la Jornada d'Ajuda a l'església. Haureu vist o veureu a les entrades de les parròquies uns pasquins que ho anuncien: "Día de la Iglesia diocesana. 16 de Noviembre. TU IGLESIA TE LLAMA". I davall d'un seguit de campanars aquestes altres frases: "Ayúdala con tu donativo. La Iglesia somos nosotros, todos los católicos. Y nuestras son también sus necesidades".

L'any passat ja vam organitzar aquesta Jornada que va dedicada exclusivament a pregar per l'Església diocesana pròpia i a col.laborar econòmicament al seu sosteniment. Ara, en insistir-vos altra vegada —i ho farem tots els anys, el tercer diumenge de novembre, és per recordar-vos l'obligació que tots tenim d'ajudar l'Església en les seves necessitats, perquè pugui complir la seva missió. Aquesta col.lecta és diferent de les altres que feim, en el sentit de dedicar-se exclusivament per a les necessitats de la pròpia diòcesi. I va destinada a subvencionar la nòmina dels capellans, i totes les altres despeses que comporta l'organització d'una diòcesi: delegacions, moviments, accions pastorals puntuals, obres, reparacions, etc.

Es cert que encara l'Estat espanyol, segons els Acòrds parcials subscrits amb la Santa Seu, continua col.laborant econòmicament al sosteniment de l'Església catòlica. Però no n'hi ha prou amb el que entrega per arribar a subvenir totes les dispeses. I és cert també que l'Església compta amb d'altres ingressos que ajuden a anivellar els seus presupostos.

He fet uns quants nombres i vos puc dir que el que l'Estat està donant aquest any, en partides mensuals, a la Conferència Episcopal Espanyola per a repartir-ho a les diòcesis, és de 12.723.179.000 de ptes.

Agafant aquest nombre i dividint-lo, per exemple, entre els 20.337 capellans que hi ha a la nòmina conjunta de totes les diòcesis, podeu veure que surten a 625,617 ptes anuals per capellà, cosa que vol dir unes 52.134 ptes, cada mes, sense posar-hi cap paga extraordinària. I açò també, sense comptar les altres necessitats que té la nostra Conferència episcopal i les diòcesis.

Que som els catòlics qui hem de subvencionar les despeses de la nostra Església és ben cert. Però, també podem demanar l'ajuda de l'Administració per tot el què l'Església significa i fa en tants de camps, de cara al bé de tota la societat. Si es pogués arribar a un autofinançament de l'Església, certament que tots estariem més contents i llavors també es manifestaria la solidaritat i l'amor dels catòlics per ajudar a dur a terme les tasques que importa la missió que l'Església fa en aquest món.

No queda altra cosa a dir que: siau generosos! I que Déu vos ho pagui esplèndidament.

62. DUES TEMPTACIONS

(16-11-86)

Per aquest diumenge, penúltim de l'any litúrgic, he trobat escrit aquest comentari que ara vos copii: "En l'espera pacient del dia del Senyor, el cristià s'ha de guardar de dues temptacions: 1^a) un abandó passiu a la sola acció de Déu, i 2^a) un activisme impacient alhora massa segur d'ell mateix i massa prest descoratjat pel fracàs. Com el Concili ho ha recordat amb força, el cristià s'ha de fer present al món, en el seu treball necessari i les seves lluites legítimes. Així serà testimoni de la salvació que ve del Senyor, però que requereix la col.laboració generosa dels homes. Fecundant amb la pregària i l'Eucaristia les realitats humanes que assumeix, el cristià els donarà valor d'eternitat i així construirà el Regne".

Hem de considerar en quina de les dues temptacions caiem més vegades. Si en la primera, vos dic que faceu memòria de les paraules de sant Pau, en la segona lectura d'avui: "Qui no vulgui fer feina, que no mengi. Vos escrivim açò perquè sentim dir que qualcú de vosaltres viu desvagat i, a més de no treballar, es posa on no el demanen". Una aplicació a la vida cristiana també és óbvia. I pot fer pensar a molts que estan passius en l'Església, quan podrien col.laborar en la tasca que hi anam fent.

Però també tenim la temptació de l'activisme. Confiam totes les tasques a nosaltres mateixos i ens sembla que ho feim tot, quan només som testimonis i instruments posats a les mans de Déu, de qui ve la sal-

vació. Hem de fer feina i ens hi hem de cansar, perquè la nostra col·laboració és necessària. Entre tots hem d'anar construint el Regne, cadascú segons el lloc que ocupa.

Llavors, sembla que no hauríem de "cremar-nos" ni desanimar-nos tan prest. Es amb paciència i amb esforç de superació que s'ha d'anar actuant. Un adagi xinès diu que "el fracàs és l'inici del triomf". Tenim l'exemple de Jesús, qui, en els seus sofriments, derrotat a l'arbre de la Creu, ressuscita triomfant i corona la seva obra de redempció.

Deixant protagonismes i liderats, necessitam un treball pastoral de conjunt, ajudant-nos els uns als altres. No s'hi val a posar entrebancs a la tasca dels altres per voler erigir-nos en únics dirigents i caps exclusius. Es en la humilitat de ser servidors i de confiar en Déu i en els altres, quan la nostra tasca pot ser fecunda. Ens hem de posar a les mans de Déu i, amb la nostra pregària i els nostres sacrificis, hem d'oferir-nos com a servidors que no fan altra cosa que complir el seu deure.

L'Esperit del Senyor dirigeix la seva Església. Sense ell, no hi ha pastoral possible. Hi confiam?

63. "UNITS AMB VOSALTRES"

(23-11-86)

Com tots sabeu la setmana del 3 al 8 de novembre vaig estar a Roma, per veure el Papa i complir la meva obligació de practicar la Visita "ad limina Apostolorum", que hem de fer tots els bisbes cada cinc anys. Va ser per a mi una setmana plena d'emocions i de viure intensament la comunió de les Esglésies de les Províncies eclesiàstiques de Tarragona i de València amb el Papa, Cap i Pastor de l'Església Universal.

El dia 6, dijous, a les 7 del matí concelebràvem l'Eucaristia tots els bisbes juntament amb el Papa, a la seva capella particular. L'endemà, a migdia, jo tenia l'audiència particular amb el Papa, per espai d'un quart d'hora i després junts tots els bisbes de les citades Províncies, ens reuníem a la Biblioteca particular del Papa, on, després d'una pregària, Joan Pau II ens dirigia unes paraules engrescadores, animant-nos a continuar la tasca amb coratge, juntament amb tots els nostres feels cristians, per a l'evangelització que necessita el nostre món.

"Units amb vosaltres", ens deia, "i sense minva del recte pluriformisme que enriqueix la vida de l'Església, han d'estar els teòlegs pedagogs de la comunitat cristiana, els religiosos i les religioses, particulars testimonis de l'evangeli, els militants dels diversos moviments apostòlics, models per als altres d'una pertinença feel a l'Església i d'una presència compromesa en la societat".

Units amb vosaltres. Heus aquí la primera lliçó que hem de treure d'aquesta meua visita al Papa. La comunió eclesial requereix la col·le-gialitat dels bisbes amb el Papa, per la corresponsabilitat i la sol·licitud que hem de tenir de totes les esglésies. Exigeix també la unitat del Bis-be en la seva diòcesi, amb tots els agents de pastoral que han de fer fei-na a les seves ordres. Tal com anhelava Jesús amb els seus apòstols en l'últim Sopar: que tots siguin u, perquè el món cregui.

Units a vosaltres, però sense minva del pluriformisme que enri-queix l'Església. Perquè l'Esperit bufa on vol i escampa els seus caris-mes i dons que el Papa i els Bisbes tenen obligació de discernir, d'in-terpretar i d'animar per a bé del Poble de Déu.

Joan Pau II va dir-me, finalment, que saludava i beneïa afectuosa-ment a tots els meus feels cristians de Menorca. Amb la seva saluta-ció i benedicció, hi adjunt les meves, per donar-vos gràcies de les vostres oracions i del vostre treball diari en aquesta nostra Església que evange-litza i és evangelitzada.

64. EL SEGLAR EN L'ESGLÉSIA I EN EL MÓN

(7-12-86)

La setmana del 17 al 22 de novembre va reunir-se a Madrid la Con-ferència episcopal espanyola en l'ordinària Assemblea General de cada any. Un dels principals temes que s'hi van tractar era l'estudi i reflexió que s'havia fet a les diòcesis sobre l'objecte del pròxim Sínode dels Bis-bes que es celebrarà a Roma a finals de l'any vinent 1987, que és la pre-sència del seglar en l'Església i en el món.

Partint de la base que és necessari incrementar la consciència de pertinença i de participació en la vida i missió de l'Església de tots els feels cristians, es donaven unes línies d'actuació perquè fos tot el poble cristià qui donàs resposta al missatge evangèlic i, per tant, qui actuàs en una doble dimensió de comunió i edificació de la comunitat cristiana i de presència evangèlica en el món.

En concret, es proposaven aquestes línies d'actuació: "Presentació íntegra de la vocació i missió dels seglars, tant en l'interior de la comu-nitat cristiana com, d'una manera molt particular, en el món"; "Ajudar a integrar dues sensibilitats que freqüentment es donen per separat amb certa radicalitat: l'oració, el cultiu interior, la verticalitat... i, per altra banda, l'atenció a la vida, el compromís social, la horitzontalitat"; "Pro-curar una sèrie de mitjans, particularment als seglars que es comprometen en el món, com, per exemple: una comunitat cristiana de referència;

escoltar la Paraula; participació viva en l'Eucaristia i en la celebració de la Penitència; una formació teològica i espiritual adequada i permanent; un discerniment dels signes dels temps a la llum de l'Evangelí i de la doctrina social de l'Església; una vivència profunda de la comunió eclesial i un acompanyament seriós per part dels sacerdots''.

Per altra banda, es veia també ben necessari que s'havia d'empènyer i promoure la participació dels seglars en la vida i acció de les comunitats cristianes, superant tota casta de clericalismes, per obtenir dins de la comunió eclesial la legítima autonomia dels seglars.

Són punts a considerar per tots i que ens obliguen a uns a deixar participar i a d'altres a prendre consciència de si com a cristians estan complint el deure que els pertoca.

65.- Invitació al Setè Centenari. (Vegi's pàg. 378).

66.- Entrevista sobre el Setè Centenari. (Vegi's pàg. 381).

67.- Paraules d'inauguració del Setè Centenari (Vegi's pàg. 394).

SETÈ CENTENARI DE LA RESTAURACIÓ DEL CRISTIANISME A MENORCA

I) Preparació de la seva inauguració:

SOM UNA TRADICIÓ VIVA

Invitació

No voldria que faltàs la meua invitació a tota Menorca per als actes que la diòcesi celebrarà aquest pròxim any 1987, en commemorar-se el Setè Centenari de la conquesta de l'illa, pel Rei Alfons III.

La Comissió diocesana del Centenari, en les diverses reunions tingudes, ha anat perfilant un programa d'actes, trobades i celebracions, que es realitzaran i de les quals es donarà l'oportuna informació. Puc dir-vos ja que, per l'acte central que farem el dia de Sant Antoni, Abat, en les tradicionals i anuals Missa i Processó, hi assistirà el Nunci del Papa, a Madrid, Monsenyor Mario Tagliaferri, qui ha acceptat molt gustós la invitació que se li he fet.

El lema que hem escollit per a aquesta commemoració és "SOM UNA TRADICIÓ VIVA", amb el qual volem expressar que l'Església de Menorca té unes arrels profundes que s'enfonsen enllà dels segles enrra i que encara és viva i fecunda la saba que circula pels seus membres, amb projecció de futur.

Dissabte vinent, dia 29 de novembre, comença l'any litúrgic de 1987 i, aprofitant aquesta ocasió, hem programat l'acte que inaugurarà la celebració d'aquest Centenari. Tindrà lloc a la Catedral, a Ciutadella, a les 5 del capvespre i serà un acte acadèmic, senzill i breu, segons el programa que es publica en un altre lloc d'aquest diari "MENORCA".

A tots vos invit, idò, al començament d'aquesta commemoració que desitjam doni fruits abundants en l'acció pastoral que dur a terme l'Església de Menorca.

Ciutadella, 25-12-86

Antoni, bisbe de Menorca

FENT ESGLÉSIA ESTEIM FENT POBLE

Ja a les portes de l'any 1987 ens disposam a fer "memòria". La celebració del VIIIè. Centenari de la restauració del cristianisme a Menorca amb motiu de la Reconquesta, és prou motiu perquè valorem el pes de la història fins a descobrir-ne l'herència que d'ella n'hem rebut.

Fer "memòria" no és viure d'enyorances, ni sols recordar fets passats. Es trobar viva avui la petjada dels esdeveniments que ens han caracteritzat i han marcat la nostra identitat. Fer "memòria" —en sentit cristià— és viure la perennitat d'allò que ens ompl de sentit i ens orienta vers un futur que volem de cada dia més nou.

Aquest és el sentit que deduïm de l'Eucaristia com a "memòria" d'alliberament personal i col·lectiu per la càrrega de sub-versió —de conversió, de canvi radical— que conté. Si com a sagrament és font i cim de tota la vida cristiana com diu el Concili Vaticà II, tota la vida pot pendre d'ella l'exemple i la força per a transformar.

La memòria de la restauració que fa set-cents anys es va fer a la nostra illa, avui ens compromet com a Església. I des d'un doble angle: en primer lloc, per a revisar quin ha estat el nostre caminar durant aquest llarg temps, ple d'èncerts i de dificultats, amb moments de crisi i també d'eufòria, amb capacitats i amb incapacitats, amb bona voluntat de fer i també amb el desconcert de no haver-ne sabut més; en una paraula, la història d'una Església empesa per l'Esperit però formada per homes i dones com els d'avui i de sempre. I, en segon lloc, per a projectar, amb la llum que ens dóna ser una "tradició viva" que és present i participa de la cultura i moment actual, cap el futur totes aquelles opcions que avui veim imprescindibles perquè l'Església de Jesucrist sigui Bona Notícia, reclam d'autenticitat, font de fraternitat i motiu d'esperança per a tothom.

La restauració de fa set-cents anys avui ens esperona fortament i, com a veu de Déu al seu poble, ens diu: apostau per una Església en comunió amb el poble, que el servesqui fins a fondre's; com Jesús engolit per la terra del seu poble abans de ressuscitar; apostau per una Església

que comuniqui quelcom nou, humà fins les arrels!, apostau per una Església humil, sense poder, que parli amb el cor i del cor, essent signe de l'únic manament de Jesús: "estimau-vos..., com jo us he estimat: en açò us reconeixeran"; apostau per una Església acollidora, senzilla, present a les cases i a les institucions, no com a dominadora ni usurpadora de res sinó com qui té pressa per donar a conèixer gratuïtament allò que també gratuïtament ha rebut. Apostau per una Església "evangelitzadora", que ha après a convertir-se cada dia i a ser pobra segons Jesús en el silenci ple de la pregària, en el treball efectiu al costat del qui ens necessita i al cor d'una petita comunitat.

L'Església no té un terreny en propietat. En açò s'assembla un poc al Regne de Déu. L'Església és poble i viu per al poble, però per a fer-hi present el Regne. ¿Què es el Regne? L'Evangelí fet vida, fet poble! No és cap pretensió, sols un oferiment. Com ho feia sempre Jesús.

Es així que, fent Església esteim fent poble. Fent memòria ens endinsam en les arrels del poble i només així som capaços d'entendre les seves angoixes i sofriments i alegrar-nos dels seus encerts, senzillament perquè són els de tots.

Quan l'Església, feta d'homes i dones de carn i os s'ha equivocat ho ha patit el poble. Quan l'Església ha estat pionera de la defensa dels drets més elementals de la persona, la llengua i la cultura; quan s'ha posat al costat dels més dèbils sense fer renou i ha exigit justícia... ho ha fet per al poble.

Que bé si amb motiu d'aquest VIIè. Centenari que l'Església de Menorca inaugurarem dissabte a la Catedral, tenim l'atreviment de fer passes més decidides i valentes. ¿Un grapat de capellans amb el Bisbe? ¿I per què no "restaurar" definitivament la missió dels laics fins a donar a l'Església la nova fesomia que avui necessita?

Crec que esteim davant la gran oportunitat de fer aquesta opció. Els nous temps ens ho exigeixen i l'Esperit ja obre camins. Deixem-li fer feina!

Sebastià Taltavull Anglada

ENTREVISTA AMB EL BISBE ANTONI DEIG AL COMENÇAR LA
COMMÉMORACIÓ DIOCESANA DEL VIIÈ. CENTENARI

**“L’ESGLÉSIA DE MENORCA HA DE FER CONSTATAR LA SEVA
PRESÈNCIA PÚBLICA I EVANGELITZADORA SENSE
EMPEGUEIR-SE I AMB L’ESTIL DE JESÚS”.**

A les cinc del capvespre, a la Catedral de Menorca, l’Església diocesana presentarà la commemoració del VIIè Centenari de la restauració del cristianisme a l’illa. Aquesta commemoració té per lema: “Som una tradició viva”, que expressa, en bona part, l’objectiu que es vol donar a aquesta data històrica. En una entrevista concedida pel bisbe de Menorca, Antoni Deig, com a cap de l’Església diocesana, comenta la importància de la commemoració i de la reflexió que pot propiciar i que s’inscriu en el marc de “la revisió dels anys vuitanta”, promoguda pel mateix bisbe. “La commemoració del VIIè Centenari —diu el bisbe— ens ha de moure cap a una reflexió sobre el present i el futur de la nostra Església”. En un altre paràgraf diu: “L’Església de Menorca ha de fer constatar la seva presència pública i evangelitzadora sense empegueir-se i amb l’estil de Jesús”.

—¿Què espera que signifiqui per a l’Església de Menorca aquesta Commemoració del VIIè Centenari?

— Hem volgut col·locar la nostra celebració del Setè Centenari com una commemoració puntual dintre de la línia pastoral que duim i que hem anomenat “Revisió-reflexió dels anys 80”. Per a l’Església de Menorca, aquesta commemoració és, en primer terme, recordar la restauració del cristianisme a l’Illa, motivada per la conquesta feta pel Rei Alfons, amb la qual Menorca tornava a formar part de l’Occident cristià. Però no solament volem recordar tota una tradició, ja llarga de segles de cristianisme a la nostra Illa. El present de la nostra Església i la perspectiva de futur que volem projectar són també movils d’aquesta commemoració. L’esperança posada en ella, idò, és promoure diverses celebracions al llarg de l’any centenari per aprofitar aquest fet cabdal de la nostra història a fi de poder reforçar i animar l’objectiu proposat en la Reflexió dels anys 80: una Església de Menorca més evangelitzadora i més evangelitzada, més servidora de l’home i del món.

— El lema de la commemoració és “Som una tradició viva”. Què vol significar aquesta expressió?

— El missatge de fons és la presència de l’Església en el món. Una presència, però, no de comandament o de protagonisme, sinó de servei i

d'acompanyament, imitant Jesús, qui no va venir a ser servit sinó a servir. I una Església d'avui i de sempre. El "Som" del lema indica que l'Església està present encara en el món. La "Tradició", manifesta que no partim de zero, sinó que assumim tot un passat, més gloriós o manco, on s'enfonsen les nostres arrels i del qual ens puja la saba que dona vida a la nostra Església. I Som una tradició "viva", perquè només lo que viu té futur, i la nostra Església certament mira endavant per anar bastint una comunitat eclesial que sàpiga continuar aquest servei que ha de fer per impregnar el nostre món de l'esperit de l'Evangelí.

— Vostè mateix ha estat promotor d'una reflexió que es desenvolupa d'uns anys ençà i que han titulat "Revisió dels anys vuitanta". Per què aquesta reflexió i què pretén?

— Els anys 60 ens van dur una importantíssima revisió de l'Església Universal. Van ser els anys del Concili Vaticà II amb el qual el papa Joan XXIII començava un "aggiornamento", una posada al dia de l'Església. Després, als finals dels anys 70, era a Espanya on es produïen canvis en la marxa de l'Estat. Tot açò, unit a les mutacions que també anava experimentant la nostra societat civil, imposava una reflexió i una revisió de la nostra Diòcesis per així poder escatir millor d'on veníem, on ens trobàvem i cap on havíem d'anar. La pretensió idò, d'aquesta línia pastoral dels anys 80 no és altra que aquesta, i que s'expressa en el desig d'una corresponsabilitat activa de tots els membres de l'Església, perquè es pugui complir, més feelment al món que ens ha tocat de viure, el manament que tenim del Senyor.

— En aquest marc de la revisió i anàlisi de la situació de la Diòcesi de Menorca podria inscriure's també l'aplicació del congrés "Evangelització i home d'avui". Com valora la tasca feta fins ara i en quin sentit troba que haurien d'anar les conclusions?

— Hem tengut ja dues sessions d'aquest Congrés i avui, precisament, farem la tercera. El resultat final vindrà, si Déu vol, pel febrer, quan celebrarem la darrera sessió amb la quarta ponència. Aquest nostre Congrés d'evangelització és ressò del que es va celebrar a Madrid el setembre de l'any passat, a escala nacional. En deim aplicació del Congrés d'evangelització i home d'avui a la nostra diòcesi perquè hem volgut aprofitar els materials, els temes, els ponents o/i l'esperit d'aquell Congrés, la línia del qual venia com anell al dit a la nostra pastoral. Estic content de la feina feta i la valor positivament, no sols per la mateixa tasca acomplerta, sinó sobretot per la participació de tants de seglars com han assumit aquest projecte. Tenim a mans molt de material treballat que la Comissió haurà de classificar i discernir per arribar a unes conclusions que proposarem molt segur, en una Assemblea diocesana, al

final de tot el treball. El sentit d'aquestes conclusions serà marcat en l'àmbit de l'Assemblea i presentades al Bisbe, per mitjà del Consell del presbiteri, per a la seva aprovació. Certament, han d'anar en la línia que ens hem proposat de la Revisió-reflexió dels anys 80, perquè aquest Congrés d'Evangelització també s'emmarca en ella.

— En la seva opinió, quina és l'actual situació de l'Església diocesana?

— Açò ja és més difícil de dir. Pot dependre molt de qui ho digui i de l'estat emocional en què es trobi. Pot ser una resposta massa subjectiva i no incloure tota la realitat. Es allò del bòtil mig ple o mig buit. Les dades objectives, però, hi són. Tots constatem un descens en la participació dels cristians en l'Eucaristia dominical i en el sagrament de la confessió. També és visible una indiferència religiosa creixent que duu a posicions de "passotisme" i d'"agnosticisme", i que és ajudada per l'ambient anti-religiós o a-religiós que es respira avui, en un atac, a vegades dissimulat, contra els valors que l'Església defensa. Per altra banda, estic convençut que hem fet passes endavant en altres aspectes prou importants: la catequesi, Càritas, la participació més activa i conscient de feels cristians en les diverses activitats pastorals i en les celebracions litúrgiques de l'Església, indiquen un avenç sobre posicions abans molt més "clericals" que avui. Són molts els seglars que s'han entemut de la corresponsabilitat que tenen en l'Església i que cerquen d'exercir-la i, a vegades l'exerceixen. Si podem aconseguir una tasca més decidida i concreta enfora de l'Església, de cara i al servei del món, aquest clar-obscur de la nostra situació diocesana, que, com en les pintures, sempre hi serà, aconseguirà una més, diàfana claredat. Així ho esper.

— Hi ha disposició del laicat per tal de responsabilitzar-se en la marxa de l'església de Menorca i fins a quin punt creu que ha d'arribar aquesta participació?

— Acab de dir qualque cosa sobre açò que em preguntes. Tenim molts de laics o seglars, bons feels cristians, qui duen a terme tasques eclesials ben compromeses i que a vegades els donen prou malsdecap, preocupacions i desenganys. Aprofit aquesta ocasió per animar-los, agrair-los el seu treball i dir-lis que és l'Esperit qui els dóna força per continuar la seva tasca que, com a batiats i confirmats, han assumit plenament i amb tots els drets. La missió de l'Església en aquest món és cosa pròpia de tots els cristians, no solament de la Jerarquia. Per açò, el compromís dels seglars, que principalment va dirigit a "cercar el Regne de Déu, actualment en les coses temporals i ordenant-les segons la voluntat de Déu", tal com diu el Concili, també es dirigeix de diverses ma-

neres a una col.laboració més immediata amb l'apostolat eclesial, i fins i tot amb ministeris eclesiàstics a exercir amb finalitat espiritual. Per tant, la tasca dels seglars no es concreta solament a una actuació en lo temporal o a dins la seva parròquia o petita comunitat o associació, sinó que s'enfila a altres ministeris de caràcter diocesà i universal.

— Troba que avui els creients de l'Església de Menorca i ella en conjunt viuen la fe de portes cap a dins o tenen una presència pública i evangelitzadora?

— Ara em preguntes sobre la privatització de la fe. No la podem admetre. No ens podem empegueir en la nostra vida de cada dia de proclamar amb la nostra conducta i les nostres idees de confessar aquesta fe que hem rebut. Seria fer-li una traició. Confessar la nostra fe, però, no ha de tenir mai un sentit triomfalista o de potència. L'Església, com he dit abans, ha d'ésser servidora i companya dels homes i dones d'aquest món. Predicar la paraula de Déu, dir i dur la Bona Notícia de Jesús ningú no ens pot privar de fer-ho i tots els cristians tenim obligació de realitzar-ho, segons el nostre estat i condició. Hem de viure la nostra fe en la intimitat de la nostra oració a Déu Pare, no descuidant, però, la presència evangelitzadora que el nostre comportament de cada dia ha d'anar construint. L'Església de Menorca, tots els feels que la formam, ha d'anar fent constatar la seva presència pública i evangelitzadora sense empegueir-se i amb l'estil de Jesús: sense coaccions, sense imposicions, sinó amb l'amabilitat d'una invitació i d'un oferiment que respecta la llibertat de tothom.

(Del Diari "Menorca")

II.- Inauguració.

PROGRAMA DE L'ACTE DE LA INAUGURACIÓ

- 1.- Cant de l'Himne a Crist.
- 2.- Explicació del pòster escollit, pel Sr. Josep Manguán.
- 3.- Relació d'actes eclesials programats a realitzar, pel Sr. Sebastià Taltavull.
- 4.- Paraules finals del Sr. Bisbe.
- 5.- Pregària i cant del "Crec en un Déu".

UNES QUATRE-CENTES PERSONES ES VAREN CONGREGAR A LA CATEDRAL

L'ESGLÉSIA DE MENORCA INICIA LA COMMEMORACIÓ DEL SETÈ CENTENARI DE LA RESTAURACIÓ DEL CRISTIANISME

El bisbe de Menorca, Antoni Deig, va inaugurar, dissabte passat, davant unes quatre-centes persones, la commemoració que l'Església de Menorca vol fer del VIIè Centenari de la restauració del cristianisme a l'illa. Els membres de la Comissió Diocesana que ha preparat aquesta commemoració, Josep Manguán i Sebastià Taltavull, van intervenir per explicar el contingut simbòlic del cartell commemoratiu i per explicar els objectius d'aquesta activitat eclesial i el actes que s'han proposat.

Unes quatre-centes persones es van reunir a la Catedral el passat dissabte per assistir a l'acte acadèmic d'inauguració de la commemoració del VIIè Centenari de la restauració del cristianisme a Menorca. Junament amb aquestes persones s'hi comptaven, alguns batles de l'illa i un representant del Consell Insular, que havien estat invitats pel bisbe.

Amb aquest acte, l'Església de Menorca comença la seva commemoració de la data històrica. Els actes programats es perllongaran durant tot aquest any litúrgic, que començà diumenge passat, essent primer diumenge d'Advent. Un dels moments centrals de la commemoració serà la festa de Sant Antoni, patró de Menorca. L'acte es va iniciar amb el cant "Himne a Crist" i es va cloure amb una pregària i el cant "Crec en un Déu".

UN CARTELL AMB CONTINGUT DE FONS I FORÇA EXPRESSIVA

El cartell commemoratiu d'aquest VIIè Centenari es compon d'una fotografia d'Antoni Vidal i el lema "Som una tradició viva", que estarà present a tots els actes que s'organitzin en motiu d'aquesta commemoració.

El rector de la parròquia de El Roser d'Es Castell i membre de la Comissió del VIIè Centenari, Josep Manguán, va explicar als assistents a l'acte el contingut de la imatge que presenta aquest cartell. La fotografia mostra unes pedres d'una església de Menorca, amb juntes que dibuixen una creu i amb una taparera que puja per les encletxes.

Josep Manguán va resumir la conclusió del contingut simbòlic en la frase següent: "Jesucrist és l'únic fonament i nosaltres, pedres vives treballades per Déu, ben conjuntades per la creu de la caritat, que projec-

ta l'amor vers Déu; i els germans, constituïm junts el nou temple de l'Esperit".

Després, el rector de la parròquia de Sant Rafel i secretari de la Comissió del VIIè Centenari, Sebastià Taltavull, va explicar els objectius que inspiren les activitats que aquesta comissió proposa per a la commemoració del fet històric.

El bisbe de Menorca Antoni Deig, va intervenir per a inaugurar l'acte, fent referència a la voluntat de que sigui una commemoració que es visqui amb autenticitat i de forma unitària per tota l'Església diocesana. Després va fer una pregària en el mateix sentit.

(Del Diari "Menorca")

PRESENTACIÓ DEL CARTELL DIOCESÀ COMMEMORATIU DEL VIIe CENTENARI

Sr. Bisbe,
representants del poble menorquí i
companys de presbiteri,
religioses i religiosos,
fidels de l'església i radioients de Menorca
senyores i senyors:

La Comissió Diocesana del VIIe centenari de la Reconquesta va encarregar-me la gestió d'un cartell il·lustratiu de l'esdeveniment que la nostra comunitat eclesial es disposava a celebrar, d'acord amb la proposta que jo mateix havia fet d'oferir-ne l'execució gràfica al professional i artista Toni Vidal. Durant el mes d'agost, i aprofitant la seva estada de vacances a Menorca, un petit grup vam col·laborar amb ell en la realització del projecte, compartint criteris estètics i temàtics. Va ser per a nosaltres una agradable i enriquidora experiència. Avui, enllestida la feina, i coincidint amb l'inici de l'any litúrgic de 1987, començament per tant de l'any celebratiu en qüestió, i en el marc de la Catedral de Menorca, edifici significativament vinculat als fets i a les conseqüències històriques que ens ocupen, em plau de presentar-vos l'eslogan i el simbolisme artístic que formen el poster. Ambdós mantenen una estreta relació i palesen una ben concreta intencionalitat. Ells ens acompanyaran en les diverses activitats organitzades amb motiu del VIIe centenari.

OPCIÓ I BELLESA D'UNA DETERMINADA IMATGE

És un fet inqüestionable que esteim ficats de ple en la civilització de la imatge. I la imatge té el seu poder, que inclou perills i possibilitats. El perill de la publicitat, violentadora de la intel·ligència i de la voluntat de l'espectador, que l'adoctrina, el manipula i el fa passiu, impersonal i consumista. La imatge llavors, utilitzada tant pels anomenats poders fàctics com pels poders constituïts a partir del vot dels ciutadans amaga autoritarismes, imposicions, autosuficiències, triunfalismes i fal·lòrnies de nou escuny que coven en la nostra societat, embolicats sempre en formes democràtiques i falsament alliberadores. L'acadèmic francès René Huyghe en fa una aguda anàlisi en el seu llibre "Los poderes de la imagen". A ell em remet.

En el poster que presentam, en canvi, s'evita expressament aquest perill. L'art, en aquest cas, actua d'element catàrtic, despertant la intel·ligència i aguditzant la sensibilitat per a poder penetrar en la significació d'una realitat que ens identifica històricament com a poble, i que sols és autèntica quan es viu i es transmet des de la llibertat, el respecte, l'autenticitat i la senzillesa.

S'ha refusat, també, la imatge fàcil, tova, ensucrada, populatxera, convencionalment bella, espècie de "típica" postal menorquina o "souvenir" turístic, convertit ara en objecte de consum religiós. I s'ha optat deliberadament pel llenguatge simbòlic, per l'originalitat, l'austeritat i la força d'unes formes que ens són familiars, però que passen inadvertides, i d'un signe discret, pregonament arrelat i viu. En definitiva, l'artista se'ns comunica i ens ofereix sorprenentment la seva descoberta, enriquint-nos amb l'eco de la seva vida interior, però deixant-nos seguir essent nosaltres mateixos.

Contemplant el poster i constatant açò que us estic dient m'he recordat d'una advertència que els feia el crític i professor d'art contemporani, Cirici Pellicer, quan pretenia que nosaltres, joves universitaris, sabéssim destriar la clovella del bessó en el complex món de l'art modern. Ens deïa: "Malfieu-vos de les obres d'art que us agraden solament perquè l'objecte que reflecteixen us evoca un bon record estètic. Pareu esment, en canvi, en aquella obra que us revela quelcom, una qualitat, una forma, que no es descobreix sinó des de l'activitat i la mirada de l'autor". I açò és precisament el que succeeix amb l'obra que teniu a les vostres mans.

El literat, recentment desaparegut, Joan Oliver, escriu en la presen-

tació de les sèries geològica i mineralògica d'en Toni Vidal, de característiques similars a la fotografia que ens ocupa, que quan les va conèixer per primera vegada va comentar: "Em poseu davant d'una bellesa que tot just havia sospitat. Una bellesa dura, sense esplendor ni accessoris...". Aquesta és la bellesa que en Toni Vidal ens ofereix. Aquesta és, pens jo, la bellesa de Menorca.

LLEGINT EN L'ART DELS SÍMBOLS

Però anem al contingut gràfic i a la seva significació. Unes velles pedres anònimes, treballades i artesanament col·locades per l'home, formant part, en aquest cas, de la paret mestra d'una església menorquina, on encara hi queden restes de la capa de calç que les cobria i preservava. Pedres que amb el pas dels anys, exposades al nostre món exterior, han estat fiblades per la tramuntana i el llebeig, daurades pel sol, clivellades pel fred i per la pluja i acaronades per la brisa de la mar. Unes pedres que, si bé d'una banda, el temps, la rutina i l'abandó les han erosionat lentament, de l'altra s'han fet elles mateixes, superada tota estandarització inicial, i a la vegada ben nostres, configurades d'acord amb les característiques que les envolten. Tan nostres que donen fesomia als carrers i places i possibiliten les llars i llocs on feim estada.

Entre aquestes pedres es dibuixa la creu, element simbòlic cabdal de la nostra fe cristiana. I aquí el signe de la creu troba la força en la humilitat, en la quotidianitat inadvertida, generadora de les estructures més bàsiques de la construcció personal i col·lectiva del nostre poble, signe que és ofert com una autèntica possibilitat de ser. En definitiva, es tracta d'una fe cristiana que s'ha fet carn de la nostra carn i alè vital del nostre esperit.

Una altra veta interpretativa, si la preferiu més bíblica, ens la dona la 1ª carta de St. Pere: "Com pedres vives que sou, deixau que Déu faci de vosaltres un temple espiritual, un sacerdocí sant" (2,5). O la 1ª carta als cristians de Corint: "Vosaltres sou un edifici construït per Déu. Jo, com a bon arquitecte, amb la gràcia que Déu m'ha donat, he posat el fonament, i d'altres continuen construint. Que cadascú miri bé com construeix. De fonament, ningú no en pot posar cap altre que el que està posat: Jesucrist" (3,9b-11). Jesucrist, idò, únic fonament, nosaltres pedres vives treballades per Déu, ben conjuntades per la creu de la caritat, que projecta l'amor vers Déu i els germans, constituïm junts el nou temple de l'Esperit.

I tota aquesta realitat, gràficament suggerida, no és alguna cosa no-

més d'ahir, és una presència viva i transformadora avui. Els líquens negrosos de la part inferior, verdet ressec pel sol, ens indiquen que de les esclotxes, proporcionalment petites, però plenes d'humus, en pot sortir una esponerosa vegetació. En efecte, un brot tendre i verd de taparera s'enfila creu amunt. És la tradició viva, és la saba de la vida que brolla de l'arbre de la creu, és el misteri pasqual de Jesucrist, misteri pasqual també de l'església.

Pens que, avui i aquí, la paraula **tradició** bé s'ho val un comentari. La tradició no és el pes mort dels costums i les rutines, no és la por al futur, disfressada de prudència. Tradició significa canvi, corrent vital. És, si em permeteu la comparança, l'aigua viva del torrent, i no el seu llit estàtic: aigua que corre i es renova constantment i possibilita que el torrent mantengui sempre el mateix nom. Difícil equilibri el de l'autèntica tradició. Molts tancaments, desorientacions i escepticismes no provenen de la mala voluntat, sinó d'una fe inmadura i infantil. D'altra banda, hem d'assumir el passat, de forma crítica, ben cert, però hem d'assumir-lo, amb les seves grandeses i mancances. Perquè no hem nascut per generació espontània, no partim de zero, no podem forjar-nos un nou fonament, seria un ídol. De fonament sols n'hi ha un: Jesucrist.

És perquè sovint ballam entre enyorances i esnobismes que la celebració del VIIe centenari de la restauració del cristianisme a Menorca és una bona ocasió per analitzar i assumir col·lectivament el nostre passat. Donarà sentit al present que vivim i ens orientarà vers un futur sempre renovadament millor.

Fins aquí —bona gent que heu tingut l'amabilitat d'escoltar-me la meva reflexió. No exhaureix, ni de bon tros, el contingut artístic i ideològic del cartell que us present. Us el brind perquè vosaltres mateixos, impressionats per ell, en faceu la vostra pròpia i original lectura. Tant de bo que ens ajudi a tots a centrar degudament la celebració religiosa d'aquest any commemoratiu que avui encetam. Gràcies.

Josep Manguan

“SOM UNA TRADICIÓ VIVA”

La celebració del VIIè. Centenari de la Restauració del cristianisme a Menorca amb motiu de la reconquesta de la nostra illa és una oportunitat per fer viva la nostra fe en Jesucrist posant-la com eix central de la vida de la nostra comunitat diocesana.

La primera intenció de la Comissió Diocesana per al VIIè Centenari, ara fa dos anys, ja va ser fer d'aquest esdeveniment històric un moment important per a la vida de la nostra Església i també dels nostres pobles de Menorca. I la raó és senzilla: tenim de cada dia més clar que fent una autèntica Església a l'estil de Jesús i segons les exigències d'alliberació històrica del seu Regne, esteim a la vegada fent “poble” amb tot el que significa i amb totes les exigències que implica.

No som instància de poder, sinó de servei

No creim que puguem parlar avui d'Església amb els termes d'una comunitat tancada, que s'ha retirat del món o perquè se la margina o perquè no interessa. Ni tampoc els cristians creim que les dificultats que passam ens han de tancar en un intimisme religiós que ha perdut la força evangelitzadora comunicada i encomanada per Jesús.

D'altra banda, sabem ben cert que avui l'Església, com a comunitat viva de creients en Crist que és, no és una instància de poder en el sentit usual de la paraula —encara que en el transcurs de la història aquest poder hagi estat una temptació constant i fins i tot s'hi hagi caigut—.

Avui tenim clar, i ho volem confessar amb tota humilitat, que l'Església ha de ser “servidora” del poble precisament perquè el missatge que li comunica en nom de Jesús ho és i perquè, tant la seva Paraula com les estructures que la serveixen, han d'estar en funció de la persona com a individu i del poble com a col·lectivitat i comunitat a construir.

Som una tradició viva!

Quan avui, en aquesta presentació dels actes que es faran dins la commemoració del VIIè. Centenari, proposam el lema de “Som una tradició viva”, és perquè hi volem fer present en tots aquests actes l'actualitat, vigència i novetat de l'Evangelí de Jesucrist que, avui més que mai, és Bona Notícia per als homes i dones del nostre temps, i especialment a occident, poc avesats ja a interioritzar allò que pot omplir de

sentit una vida i més donats a viure de tot el que se'ns dóna fet i afavoreix l'aburguesament, la superficialitat i la mediocritat.

A aquesta paraula de novetat que prové de l'Evangelí hi podem ésser especialment sensibles els joves i les generacions futures, quan ens diuen de moltes maneres amb un llenguatge i una cultura nova que convé intuir, que per part dels adults hi hagi una oferta de vida més convincent, més humana, més autèntica, més testimonial.

Urgeix una Església amb una nova fesomia

Tot açò ens urgeix donar una nova fesomia a la nostra Església i en concret a la nostra Església local de Menorca que, en la present dècada està intentant —encara que enmig de les dificultats pròpies del que vivim— una profunda “revisió de vida”, la revisió que anomenam dels anys 80, i que, al mateix temps està celebrant el Congrés d'Evangelització com a proposta d'acció prioritària de la pastoral diocesana: una Església que vol viure i comunicar l'Evangelí de Jesús.

Una “memòria” que ens compromet a tots

La memòria de la restauració que fa set-cents anys es va fer del cristianisme a la nostra illa, avui ens compromet a tots com Església. I des d'una doble perspectiva: en primer lloc, per a revisar quin ha estat el nostre caminar durant aquest llarg temps, on hi ha hagut encerts i fracassos, moments de forta crisi i d'eufòria, de capacitats i de incapacitats, amb bona voluntat de fer i també amb el reconeixement de no haver-ne sabut més. En una paraula, la història d'una Església empesa per l'Esperit, conscient de que està formada per homes i dones fidels, però també dèbils.

I, en segon lloc, per a projectar amb la llum que ens dóna ser una tradició viva que és present i participa de la cultura d'avui, un futur obert a totes aquelles opcions que en el moment actual veim imprescindibles de realitzar enmig del nostre poble perquè, com Església de Jesucrist, siguem un reclam d'autenticitat i motiu d'esperança per a tothom.

Uns actes en funció d'una Església en comunió que evangelitza

Els actes que hem programat, a més de tots aquells que per iniciativa també s'organitzin des de les distintes comunitats arrelades a cada poble, volem que tinguin aquest denominador comú d'una Església en

comunió que doni unitat a l'oferta que els cristians catòlics de Menorca volem fer amb motiu d'aquest VIIè. Centenari:

— ser una Església en comunió amb tota la gent del nostre poble, fent-ho des de l'opció de cada cristià per a transformar des de la seva fe i l'Evangelí l'entorn on viu. Aquí hi ha el gran desafiament: una Església on la consciència és de tots i no exclusivament dels capellans i el bisbe. L'opció per un laicat corresponsable i adult que ha optat per la militància cristiana pot ésser signe de la restauració que actualment necessita el cristianisme menorquí en aquest any de 1987, a punt de començar.

— ser una Església que comuniqui quelcom nou, humà fins les arrels, que partecupi de les vertaderes aspiracions i preocupacions dels homes i dones d'avui, ja que haurem de treballar al costat de tota persona de bona voluntat, cregui o no cregui en Déu, participi o no de la vida de les nostres comunitats de fe. La presència de comunitats vives i ancorades enmig del poble, entre la nostra bona gent, i l'acció evangelitzadora dels moviments de joves i d'adults, podran impregnar-ho tot d'un nou esperit.

— ser una Església acollidora de tothom, clara en el seu llenguatge, transparent en el seu testimoni i senzilla en les seves estructures, present a les cases i a les institucions a través dels seus membres vius, no dominadora ni usurpadora de res ni de ningú, sinó present amb l'alegria i l'exigència que conté la Paraula de Déu, disposada a transmetre el coratge i la il·lusió de viure la filiació de Déu i la fraternitat del seu Regne.

— ser una Església que abans de parlar i d'actuar sap pregar i estar silenciosa davant Déu, la seva Paraula, i també davant l'home i els esdeveniments; tot escoltat i contemplat des d'una comunitat de germans.

— ser una Església que té un projecte comunitari, no per a realitzar-lo sols entre els seus membres, sinó que el vol oferir a tota la societat com a fonament i possibilitat de convivència humana.

La nostra contribució a la comunitat menorquina

Quan deim que "fent Església esteim fent poble" és perquè els cristians no ens sentim gens estranys a tot lo que configura la nostra illa, les nostres ciutats i pobles. En som ciutadans amb els mateixos drets i deures. I per açò, volem participar de cada vegada més en la construcció de la nostra comunitat menorquina. Per açò, la nostra aportació hi vol ésser com a col·lectiu ja que mai no renunciem a ser el que som. La nostra fe en Jesucrist i el nostre ser església no ens separa d'aquesta tasca, ans ens esperona a fer-ho amb una major responsabilitat i consciència.

Durant set-cents anys, i ja abans, els cristians menorquins han contribuït a que la vida tingués una fesomia determinada, a vegades amb equivocacions com tota institució en la que intervenen els homes, però també les més de les vegades ha estat pioners en la defensa dels drets més elementals, especialment per la seva presència en tota labor assistencial, en l'educació, en la sanitat, en la llengua i la cultura, i en les manifestacions més genuïnes de les nostres tradicions populars.

Per tots aquests motius, a l'hora d'organitzar els actes que ara anomenaré, pensam que tots són realitats que agrupen sectors de persones ficades de ple en la realitat del poble i que al mateix temps el configuren, i que té ple sentit que es reunesquin, es trobin i facin d'aquest nou estil de convivència un mitjà d'agermanament obert a tothom.

Els actes del VIIè. Centenari

GENER. Festa de Sant Antoni. Diada del poble de Menorca. Contarem amb la presència del Nunci del Sant Pare a Espanya i, probablement dels bisbes de les diòcesis germanes de Catalunya, València i de les Illes. Aquest mateix mes: exposició sobre la Catedral, primer temple de la comunitat cristiana menorquina.

FEBRER. 4a. ponència del congrés "Evangelització i home d'avui" També es prepara tot el que s'organitzarà des del Monestir de Santa Clara.

MARÇ. Trobada amb el món de la cultura i la ciència, a Maó, amb diversos actes.

ABRIL. Sessió conclusiva del congrés "Evangelització i home d'avui", amb l'assemblea final. Aquest mateix mes hi haurà l'activitat de la flama de la llengua, que organitzarà l'escoltisme.

MAIG. Vàries trobades: Església i món sanitari, Església i família; Església i gent del camp. En aquest marc s'hi celebrarà també la trobada diocesana de catequistes, així com la trobada que es fa cada any al Toro de capellans i religiosos i religioses.

JUNY. Especialment dedicat a la joventut, amb un "Aplec de l'Esperit", per a tot el jovent de Menorca, amb acampada per Cinquagesma als voltants de l'ermita de Sant Joan de Missa.

Tots aquests actes s'organitzaran a nivell diocesà i es programen correlativament perquè tothom tengui l'oportunitat de participar-hi.

Sols dir, per acabar, que si tots els motius que he anomenat per a celebrar tots conjuntament aquest VIIè Centenari ens mouen a trobar-nos, intercanviar i coneixer-nos més, ha de ser sobretot per ajudar a que es vagi consolidant de cada dia més una línia d'Església més clarificada i

exigida per tots, no perquè hi hagi uns programes i uns actes organitzats que ens ho assenyalin, sinó sobretot perquè des de la decisió pràctica de cadascú i des de les comunitats i institucions respectives s'haurà aportat tot lo que ha de contribuir a fer una Església de Jesucrist més viva, agraida d'haver rebut una herència històrica que ens ha regalat el que som, però que se sent fortament esperonada a transmetre d'una manera més viva i testimonial encara la força transformadora de l'Evangelí de Jesús.

Sebastià Taltavull i Anglada

PARAULES FINALS

en la inauguració eclesial del Setè Centenari
de la restauració del cristianisme a Menorca.

L'ocasió del començament avui de l'any litúrgic de 1987, i també la celebració, aquí a Ciutadella, de la tercera ponència del Congrés "Evangelització i home d'avui", aplicat a la nostra Diòcesi, han estat un bon motiu perquè l'Església de Menorca inauguri, ara, la seva commemoració del Setè Centenari de la restauració del cristianisme a la nostra Illa, amb motiu de la conquesta que en va fer el Rei Alfons III de Catalunya i Aragó.

Amb aquest solemne, però al mateix temps senzill i breu acte que esteim celebrant, hem volgut donar inici a les celebracions que s'aniran desenrotllant al llarg d'aquest any centenari. I ho hem volgut fer aquí a la Catedral, com a centre principal que és de culte de la nostra Diòcesi i també en honor a aquesta arquitectura i a aquestes pedres mil·lenàries que ens són memòria d'aquella gesta com a principal i potser únic monument existent d'aquell temps.

Les meves paraules finals d'aquest acte són obertura de tota la commemoració que l'Església de Menorca vol fer, per recordar aquella gloriosa efemèride, mercè a la qual es van tornar a refer i a nuar els nostres temps cristians amb aquells primers que va presidir a l'Illa el nostre Pare en la fe, el bisbe Sever.

Fer memòria de la nostra Tradició cristiana en aquest setè centenari vol dir també viure el nostre temps present d'Església enmig del món modern per sobre'ns hereus d'una herència que nosaltres, amb la

tasca que tenim proposada, haurem de transmetre als nostres successors, en una perspectiva de futur que faci fructífera la predicació de la Paraula de Déu, perquè sigui difosa, escoltada i duita a la pràctica, fins que Ell torni.

Com a Cap de l'Església de Menorca, em pertoca d'inaugurar aquesta nostra commemoració eclesial. A tots vosaltres, feels cristians de l'Illa, em dirigesc d'una manera especial, agraint la vostra presència a aquest acte i esperant de vosaltres i dels qui no han pogut venir, que les celebracions que farem, segons la relació que ens ha estat comunicada, a més d'altres que s'hi ajuntaran encara, servesquin per revifar la nostra fe, per fer ben patent davant de tothom el lema que hem escollit i que ens obliga a ser una comunitat feel a la nostra Tradició, i un Poble de Déu operatiu de cara al futur, fent realitat així que "SOM UNA TRADICIO VIVA":.

Agraesc també la presència de les autoritats dels nostres pobles i de la nostra Illa i els faig present la meva consideració i la de l'Església de Menorca que vol col.laborar, amb el seu servei, a fer poble, un poble menorquí on la pau i la concòrdia siguin obra de la justícia i del benestar de tothom.

Queda, idò, inaugurada aquesta nostra celebració del Setè Centenari, en nom de Crist. Amén.

† Antoni, bisbe de Menorca

PREGÀRIA FINAL

Us pregam, oh Pare, que en els inicis d'aquesta celebració del VIIè. Centenari de la restauració de la nostra Església a Menorca, ens disposem sempre a estar oberts a la vostra Paraula, la que ens heu manifestat en Jesús.

El nostre agraiment per la tradició rebuda que volem fer de cada dia més viva pel testimoni joiós i valent de tots els qui també la volem transmetre amb la fidelitat a l'Evangelí i a la gent del nostre temps.

Feis que, amb cor dòcil i generós compartiguem les alegries i les esperances, les tristeses i les angoixes del nostre poble, que són les nostres, i per l'alè del vostre Esperit hi comuniquem sempre una paraula d'esperança i una renovació efectiva. Us ho demanam per Jesucrist Senyor nostre.

CONGRÉS "EVANGELITZACIÓ I HOME D'AVUI"

RAMON PRAT EFECTUÓ UNA EXPOSICIÓ VIVENCIAL Y MUY ESPERANZADORA DE LA TAREA EVANGELIZADORA

APLICACIÓN DIOCESANA DEL "CONGRESO DE EVANGELIZACIÓN Y HOMBRE DE HOY"

Gran estímulo y esperanza experimentaron los dos centenares de participantes en la tercera fase de la aplicación diocesana del "Congreso de Evangelización y Hombre de Hoy", por el enfoque plenamente positivo, adoptado por Ramon Prat en la exposición de la ponencia "La Iglesia que evangeliza y debe ser evangelizada, ahora y aquí" desarrollada en un estilo directo y vivencial.

Nuevamente el sábado por la tarde los miembros de las parroquias y comunidades diocesanas se reunieron presididos por el obispo —esta vez en Ciutadella— para proseguir la tarea de aplicación diocesana del "Congreso de Evangelización y Hombre de Hoy", iniciada el curso anterior. La asistencia fue algo inferior a la de reuniones anteriores, aunque la representatividad fue similar, y muy notable la satisfacción de todos por la exposición realizada.

Actitud de esperanza, compromiso de unidad entre todos, potenciación de movimientos de adultos, humildad unida al coraje, podrían ser las principales conclusiones de la ponencia.

“SE ESTÁ DERRITIENDO LA GOTA FRÍA DEL INDEFERENTISMO RELIGIOSO”

Utilizando una imagen climatológica, Ramon Prat, comenzó afirmando que la “gota fría” del indiferentismo y agnosticismo religioso comienza a derretirse, porque las causas que la han provocado están desapareciendo. Ambientalmente se confirma cada vez más que “crece el hecho religioso”, aumenta el deseo de lo trascendente, y se da un convencimiento cada día más extendido de que el progreso técnico deja insatisfechos los anhelos más profundos, e, incluso, puede ser destructor de la humanidad, como se deduce de una hipotética utilización del armamento atómico. Ramon Prat adujo testimonios: el de una reunión de la Asociación Mundial de Universitarios Cristianos, celebrada en Lovaina, el del Movimiento Rural, también a nivel internacional, en Avila, y el de expertos y psicólogos, de diversas creencias y opciones ideológicas, reunidos en París.

ACOGER LA COMUNIÓN, SERVIR A LA COMUNIÓN ENCONTRARSE CON LA PERSONA HUMANA

El ponente insistió en la exigencia esencial de la comunión eclesial para poder evangelizar. Primeramente se precisa “acoger la comunión”, por medio de la reflexión vivencial de la Palabra, de la plegaria, de la celebración de la Eucaristía, de la docilidad al Espíritu, coincidiendo en un proyecto común.

Los cristianos, después de haber “acogido” la comunión, han de ser servidores de la misma, cooperando en la transformación del mundo ambiental, atestiguando los valores evangélicos: la humildad, la sencillez, la capacidad de perdón..., invitando a participar en la comunidad de fe, viviendo los “signos de la misión”: el amor fraterno, la unión, la autenticidad.

Este servicio a la comunión ha de concretarse en el “encuentro” con la persona humana real, contemplando la presencia de Dios en los acontecimientos cotidianos y en todos los ambientes, siendo los “buenos vecinos” en quienes confían sinceramente todos, pero que no ocultan su personalidad creyente.

El “encuentro” con la persona humana postula pasar del “saber” —expresado gráficamente en la frase popular “Doctores tiene la Iglesia” y del “saber hacer”—, referido al conjunto de servicios sociales

prestados en otros tiempos por la Iglesia ante la carencia pública de los mismos, al "saber ser", que es lo más genuino, como le confesaba a Ramon Prat recientemente un monje de Monserrat.

TAREAS MÁS URGENTES

El último apartado de la ponencia lo dedicó a comentar las tareas, que consideraba más urgentes: necesidad de un punto concreto de partida, de unas bases operativas, y de un compromiso consciente.

El punto correcto de partida supone la atención a la persona humana y sus problemas reales, la práctica de la solidaridad eclesial, y una espiritualidad encarnada.

El acompañamiento de las personas desde la incondicionalidad, el coraje patoral, la llamada a la santidad, y la realización concreta de "pactos de cooperación" fueron las "bases operativas", señaladas.

La comunión efectiva y sincera de los presbíteros, religiosos y laicos, de parroquias, comunidades, movimientos y servicios, constituyen el compromiso consciente, que, si debe estar enraizado en las circunstancias locales, ha de abrirse también a la universalidad.

GUERRA AL PESIMISMO.

La "guerra al pesimismo" fue una de las constantes de la exposición de Ramon Prat, que se confesó reiteradamente testigo y promotor de esperanza, porque cree en el amor, que es el "puente" que posibilita la proclamación de la Buena Nueva y su aceptación por parte del hombre.

Lamentó el complejo de "culpabilidad" que parece aquejar a muchos católicos que parecen desconfiar de la acción y presencia permanente del Espíritu "que no se toma vacaciones".

COLOQUIO EXTENSO Y VARIADO

Respondiendo a las preguntas formuladas en el coloquio, Ramon Prat, reiteró la necesidad de la autenticidad en los padres como postulador educativo, y de los movimientos apostólicos, del testimonio de consideración, seguridad psicológica y de comunicación, de solidaridad y comunión.

La exposició de Ramon Prat fue, realmente, un estímulo alentador para la acción pastoral emprendida por la Iglesia menorquina en el momento que inicia la conmemoración del VII centenario de la reinstauración del cristianismo en la isla y quiere aplicar a su realidad concreta el "Congreso de Evangelización y Hombre de Hoy".

Vicente Macián

Es diu que la línia pastoral n'hi ha restat assenyalada. El que falta és caminari i caminament. N'hi ha qui manifesta que aquesta línia encara s'ha d'anar clarificant. És un dels que s'hi continua caminant.

S'acorda entregar aquestes lletres al Consell del Presbiteri i al Consell de la Diòcesi per a que siguin de reflexió i concreció.

FULL INFORMATIU SETEMBRE DE 1986

El dia 30 de setembre es té un Consell del Presbiteri baix la presidència del Sr. Bisbe. La sessió comença amb la lectura de l'Acta anterior, que és aprovada. Després es llegeix el Full Informatiu de Setembre de 1986, que és aprovat. La sessió acaba amb la lectura de l'Acta anterior, que és aprovada.

1.- Informe-balanç 1983-1986
La sessió comença amb l'informe-balanç que presenta el secretari del Consell del Presbiteri. L'informe-balanç és aprovat i es discuteix. Després es llegeix el Full Informatiu de Setembre de 1986, que és aprovat. La sessió acaba amb la lectura de l'Acta anterior, que és aprovada.

CONSELL DEL PRESBITERI

FULL INFORMATIU, SETEMBRE DE 1.986

El dia 30 de setembre es reuneix al Toro, i a les 11 del matí el Consell del Presbiteri baix la presidència del Sr. Bisbe. Hi assisteixen tots els seus components, a excepció de Mn. Joan Huguet, que es troba fora de Menorca. La sessió, que és la darrera d'aquest Consell corresponent al trieni 1983-1986, comença amb la pregària acostumada i amb la lectura de l'Acta anterior, que és aprovada.

1.- Informe-balanç 1983-1986

La sessió comença amb l'informe-balanç que presenta el secretari i que conté els següents apartats: 1) Gestió del Consell del Presbiteri durant el trieni 1983-1986, estadístiques, qüestions plantejades, resoltes i no resoltes, revisió dels objectius. 2) Resum dels principals continguts i definicions del Consell. 3) Història de la Revisió dels Anys 80 (a partir del 1980 comptant amb la gestió de l'anterior Consell. 4) Reflexió i propostes.

Aquest informe-balanç consta de tretze fols escrits a mà, als que se'ls dóna lectura complerta i explicada. El resultat apareix un tant negatiu, ja que afecta a qüestions centrals i a la línia pastoral de la nostra diòcesi.

Es fa una valoració positiva d'aquest informe-balanç en el sentit de que ajuda a una visió de conjunt de la realitat i fa un judici crític que conclou amb unes reflexions. Ajuda, es diu, a una visió de conjunt i a

recentrar tota la línia proposada des de la primera intenció de la Revisió dels Anys 80 com a fil conductor de tota la pastoral diocesana en aquesta dècada.

Surten les qüestions de sempre, es parla molt i es necessari arribar a l'execució dels acords que es prenen. Es nota en tota la pastoral un "anar i venir" amb repeticions de principis que ja estan molt dits. Ens demanam: què ens estimula a la feina, tant als seglars com als preveres? Descubrim una certa falta d'"estímuls". Propostes de feina n'hi ha, motivacions sembla que també, però hi manca una acceptació cordial per a dur-ho a terme com a gestió de tots. Aquesta manca d'acceptació provoca frustracions...

Es diu que línia pastoral n'hi ha i està assenyalada. El que falta és caminar-hi solidàriament. N'hi ha qui manifesten que aquesta línia encara s'ha d'anar clarificant. Es un deure que s'hi continui caminant.

S'acorda entregar aquest informe-balanç als nous membres del Consell del Presbiteri a fi que sigui motiu de reflexió i conseqüent actuació.

2.- Creació de la Comissió del Patrimoni Artístic del Bisbat

El Sr. Bisbe fa una consulta al Consell sobre les persones que han de formar la Comissió del Patrimoni Artístic del Bisbat i queden escrits els següents noms, pendants de consulta als interessats: Rafael Mª Oléo, Vicari General; Agustí Petschen, arquitecte; Angel Roca, aparellador; Gabriel Juliá, professor d'E.G.B.; Mateu Seguí, arquitecte; Hans Rotters arquitecte i Luci Seguí, decoradora.

3.- Informació del Sr. Bisbe

La sessió acaba amb la informació del Sr. Bisbe sobre el Congrés dels Catòlics alemanys, la Visita ad Límina, el Col·legi de Consultors, el 27 d'octubre: dia de pregària per la pau, nomenaments a Maó, límits territorials de St. Antoni i Sta. Eulàlia de Maó, Casa sacerdotal i solar a la carretera de Sant Lluís.

El Toro, 30 de setembre de 1986
Sebastià Taltavull Anglada, secretari.

FULL INFORMATIU DEL MES D'OCTUBRE DE 1986

El dia 29 d'octubre de 1986, a les 10'30 del matí es reuneix a Ca'l Bisbe el nou Consell de Presbiteri presidit pel Sr. Bisbe, Mns. Antoni Deig i format pels següents preveres: Mn. Rafel Mª Oléo, Vicari General; Mn. Pere Salord, President del Capítol Catedral; Mn. Miquel Anglada G., Rector del Seminari, que, d'acord amb els Estatuts, són membres nats; Mn. Josep Manguán, representant de l'Arxiprestat de Maó; Mn. Llorenç Vidal, representant de l'Arxiprestat d'Alaior; Mn. Francesc Triay, representant de l'Arxiprestat de Ciutadella; Mn. Silvino Berruete, representant dels religiosos, i Mn. Guillem Pons, designat pel Sr. Bisbe.

Després de la pregària de Tèrcia, el Sr. Bisbe saluda els assistents i expressa el seu agraïment a l'anterior Consell de Presbiteri per la tasca realitzada. Després recorda els deures dels membres del Consell, d'acord amb els Estatuts.

Seguidament és constituït el nou Consell, del que, com diu el Sr. Bisbe, s'espera treballi i col.labori en bé de la Diòcesi.

A continuació el Sr. Bisbe informa que el Consell de Consultors ha d'estar format per membres del Consell de Presbiteri, però que el nomenament, de Dret, és per cinc anys i que no havent transcorregut el temps desde que fou creat continuarà el mateix fins el seu termini.

Després es passa a l'elecció de secretari i moderador. Com a secretari és elegit l'abaix firmant i com a moderador Mn. Josep Manguán.

Es llegeix la darrera acta de l'anterior Consell de Presbiteri que és aprovada.

A fi de poder fer un treball continuat, s'entrega, als nous membres del Consell, un resum de tot el que s'ha duit a terme en els darrers tres anys i el que ha quedat pendent d'estudi o decisió.

La periodicitat de les reunions arxiprestals seguirà com fins ara, 15 dies abans de la reunió del Consell Presbiteral.

Calendari de reunions pels curs 1986-87

— Arxiprestals:

12 de novembre de 1986

3 de desembre de 1986

7 de gener de 1987

4 de febrer de 1987

11 de març de 1987

8 d'abril de 1987

6 de maig de 1987

3 de juny de 1987

— del Consell de Presbiteri

26 de novembre de 1986

17 de desembre de 1986

21 de gener de 1987

18 de febrer de 1987

25 de març de 1987

22 d'abril de 1987

20 de maig de 1987

17 de juny de 1987

Exposició de qüestions pendents:

Una vegada concretat el calendari, s'obre un interrogant sobre quin ha de ser la línia del nou Consell: —plantejar noves qüestions?; —tractar temes puntuals?; —continuar la revisió dels anys 80?;...

Per deixar les coses una mica clares, es fa una revisió de les qüestions pendents del passat Consell de Presbiteri. El Sr. Bisbe recorda lo positives que han estat les aportacions dels arxiprestats sobre el tema "Fe-cultura", que si bé ha de ser un tema obert i no s'ha de publicar cap document, si s'ha de treballar per arribar a unes propostes concretes d'actuació a partir de les aportacions arxiprestals.

La visita pastoral ja està programada i començarà per Ciutadella. Els arxiprestos s'han de trobar amb els rectors dels distints arxiprestats per organitzar-la.

La Casa Sacerdotal a Ciutadella està en mans de la Comissió "ad hoc" i, s'informa que ja estan fets els plànols i els presupostos que són una mica elevats. Queda pendent la de Maó per la que el Sr. Bisbe ha de fer algunes gestions.

La qüestió de l'església del Socós es passa a la Comissió del Patrimoni Artístic de l'Església de Menorca.

El nou expedient matrimonial d'acord amb el nou Codi de D.C., aparcat per problemes presentats a la reunió arxiprestal de Ciutadella, es passa al Vicari General a fi que s'agilitzi i es pugui publicar aviat.

Els llibres parroquials estan en mans de la Comissió de Litúrgia que hi està treballant. Es recorda que els llibres sacramentals parroquials han d'estar homologats i segellats per la Cancelleria del Bisbat.

La qüestió de la Comissió Diocesana de Vocacions s'està treballant

La Revisió de la celebració de l'Eucaristia encara no s'ha començat i es veu interessant que es pugui dur a terme, tenint present: llengua, cants, homilia, participació de la gent, ... Revisió en la que s'ha d'anar a fons.

L'Apostolat seglar, és un tema que ha de tractar el futur-pròxim Consell Diocesà de Pastoral.

En quant el "diàleg amb organismes públics", s'ha de crear una petita Comissió que pugui tenir un coneixement puntual de totes les coses i qüestions en aquest camp de relació. S'ha de demanar els preveres que presentin criteris a seguir a fi que després de reflexionar-los en el Consell de Presbiteri es formi la Comissió.

Per la qüestió de l'escola de Teologia s'encarrega el secretari que demani un informe a Mn. Joan Febrer, per poder estudiar la situació,

servei i aportació a l'Església de Menorca, a fi de que si es creu oportú tengui estatut diocesà.

I el tema del Document sobre l'atur promogut per Càritas s'està treballat a la base i per la redacció definitiva s'ha d'esperar a la realització d'una reunió que tindrà lloc a Madrid el mes de març de 1987.

Línia a seguir

De cara a la línia a seguir per aquest nou Consell de Presbiteri es recorda que no es pot deixar de tenir present que esteim en la revisió dels anys 80, a la qual s'adjunta l'aplicació del Congrés d'evangelització a Menorca i la celebració del setè centenari de la presència cristiana a Menorca.

El Sr. Bisbe informe sobre la Pastoral que està preparant en motiu de la celebració del setè centenari.

Després s'acorda com a línia de fons seguir en l'opció per una Església evangelitzada i evangelitzadora.

A partir d'aquesta orientació bàsica s'ha d'estudiar:

- El món del turisme i les seves implicacions.
- La revisió de la celebració de l'Eucaristia.
- La joventut.

Amb tot aquest treball s'ha de tenir present l'organigrama diocesà (el full groc) a fi que amb un mínim d'organització hi hagi el màxim de rendiment.

Continuant en la línia escollida de revisió i planificació s'ha de caminar vers un Sínode Diocesà.

Límits de les Parròquies de Maó

I com a darrer punt de l'ordre del dia es passa a estudiar els nous límits parroquials de Maó, que després d'unes aclaracions s'informa favorablement.

Ordre del dia per a les reunions arxiprestals del 12 de novembre de 1986:

- 1.- Qüestions i problemes que trobes requereixen un estudi i aprofundiment per part del Consell de Presbiteri.
- 2.- El turisme i les seves implicacions:

- a) Còm es viu el fet dins la societat i dins la Comunitat Cristiana?
- b) Conseqüències socials, morals i religioses del fet turístic.
- c) Creus que com a Comunitat Cristiana hem de prendre alguna postura?
Quina?, analitzar-la.

Ciutadella de Menorca, a 29 d'octubre de 1986

F. Triay

DELEGACIÓ D'ECONOMIA

COLLECTES EXTRAORDINÀRIES DE L'ANY 1986

PARRÒQUIES:

Ciutadella	C.LaFam	Seminari	Càritas	General	Domund	A. esgl.
Catedral	440.729	90.615	191.145	115.911	156.307	130.530
S. Francesc . .	308.326	83.206	78.500	81.860	150.000	82.371
S. Esteve	80.973	12.433	12.730	9.100	87.482	18.215
S. Rafel	116.526	53.192	26.053	12.889	102.062	56.241
S.A. Claret . .	82.622	18.732	15.834	2.412	24.649	38.625
S. Miquel	81.342	45.158	45.025	22.013	54.500	22.360
Sta. Clara . . .	16.954	5.128	6.150	2.615	24.636	9.225
St. Crist	27.617	10.463	10.080	7.068	23.875	10.900
Salesians	130.071	25.000	66.000	38.000	119.000	29.500
Carmelites . . .	20.000	15.000	9.016	5.000	11.000	6.000
Hospital	11.500	3.200	2.850		8.500	3.500
Maó						
Sta. Maria	335.533	72.657	239.717	83.590	175.425	79.349
S. Francesc	201.200	109.100	129.900	47.700	126.360	41.775
El Carme	181.400	28.498	60.600	15.075	122.039	30.886
La Concepció . . .	138.708	68.915	63.158	4.551	73.776	50.450
S. Eulàlia	26.156	8.111	23.086	5.000	15.500	2.000
St. Antoni	16.718	5.945	8.285	4.907	8.628	2.850
Llucmaçanes	9.040	2.312	5.501	6.601	5.084	4.004

S. Gràcia	1.546	5.454	8.169	2.683	13.622	6.378
Hos. Militar	17.967	7.467	3.000			2.500
MM. Clausura	50.500	6.350	5.700	2.800	35.317	8.000
R. Sanitària	64.000	26.030	25.300		50.165	32.696
St. Josep	54.611	34.668	31.676	7.300	44.354	8.077
St. Joan	15.170	3.800	10.070	10.000	21.530	6.560
S. Agueda	14.423	7.533	7.000			3.000
Est. Naval	7.000				2.800	
Col.legis (-)			6.000		80.130	
Alaior	247.278	122.000	145.272	50.200	221.358	116.642
Ferrerries	1.093.000	47.726	234.639	40.000	759.645	122.605
Mercadal	142.757	68.989	20.602	9.430	90.405	39.150
El Toro	8.790	15.200	3.956		30.670	10.350
Migjorn	99.400	25.000	20.775	38.000	124.000	24.000
Es Castell	152.000	40.000	42.475	19.200	48.000	20.500
St. Lluís	45.288	23.866	35.473	19.510	54.785	14.811
Fornells	24.500	9.095	15.988		18.147	
Sant Climent	62.207		10.359		23.800	9.000
Sumes totals	4.325.852	1100843	1620084	663.415	2907551	1043050

(-) Nota. Aquests Col.legis, segons nota facilitada, són: V. de Gràcia: 6.000 ptes. per CÀRITAS. I els altres pel DOMUND, són: V. del Carme: 12.827; Antoni Juan: 17.983; Cor Mar: 45.500; Guarderia St. Joan: 2.380; y Catequesi St. Lluís: 1.400.

DISTRIBUCIÓ DE LA COLLECTA GENERAL

Catequistes missioners	29.571	Clergat Indígena	75.356
Santa Infància	100.194	Hispano Amèrica	84.889
Mitjans Comunicació	48.364	Acció Catòlica	24.837
Sants Llocs	24.468	Claune	109.402
Dia del Papa	56.595	Migracions	78.806
Església perseguida	30.933	Total	663.415

DELEGACIÓ D'ENSENYANÇA

Des de principi d'aquest curs han entrat a formar part d'aquesta Delegació el Sr. Gerard Villalonga, com a Secretari i Sor Josefa Pérez, germana Paüla, de Maó, havent cessat Sor Concha González de les Dominiques de l'Anunciata, de Ferreries.

LA DELEGACION DE ENSEÑANZA ORGANIZO DIVERSOS ACTOS EN LE CONMEMORACION DE SAN JOSE DE CALASANZ

Un numeroso grupo de educadores cristianos participó en los actos organizados por la Delegación Diocesana en la conmemoración de San José de Calasanz, jornada festiva para el profesorado y alumnos de Enseñanza General Básica.

En el "Colegio San José" de Mahón, el P. Javier Pato, de la Congregación de los PP. Paúles, pronunció una conferencia, en la que expuso las actitudes fundamentales del educador cristiano. El día 27, los profesores de los colegios estatales y de la Iglesia asistieron a la celebración eucarística, presidida por el sacerdote mencionado. La asistencia fué más numerosa que en años anteriores. Todos los actos señalados anteriormente se celebraron en el arciprestazgo de Mahón: la conferencia en el citado Colegio, y la Misa en la iglesia de la Concepción.

CONFER

TROBADA DE LA CONFER REGIONAL DE LES ILLES

El día 20 de Septiembre de 1986 tuvo lugar, en la casa de espiritualidad de Son Bono (Mallorca) el primer encuentro de la Confer Regional de Baleares.

Asistieron los cinco miembros que componen el equipo directivo:

- Sor Francisca Riutort F.H.M., Presidenta
- P. Sebastián Taberner T.O.R., Vicepresidente
- Sor Mª Asunción Seguí R.S.C.J., Presidenta Confer Mallorca
- Sor Rosario Goiría C.M., Presidenta Confer Menorca
- Sor Damiana Xamena T.S.T., Presidenta Confer Ibiza.

Los objetivos de la sesión eran los siguientes:

- 1.- Información de las actividades de Confer en cada Diócesis y exponer las necesidades de la misma.
- 2.- Programación del curso 1986-1987
- 3.- Cómo cubrir gastos
- 4.- Ruegos y preguntas.

Empezó la sesión con la lectura de Exodo 34-12 - 17, seguida de oración e intercambio para conocernos.

Después Sor Francisca Riutort dió cuenta de la reunión de Confers Regionales que acababa de tener lugar en Madrid y aclaró que el objetivo primordial de la Confer regional es: informar, crear comunión y representar a la Región.

A continuación cada Presidenta diocesana expuso su realidad:

MENORCA: 86 religiosas de vida activa y 2 Monasterios de vida contemplativa. La Confer se propone ser un organismo de diálogo y mutuo conocimiento de las religiosas entre sí y ser un instrumento de inserción en la pastoral de la Diócesis en sus diferentes sectores. Para conseguir todo esto tienen:

- Un modesto boletín "Es Pou de Torn"
- Convivencias, días de retiro, ejercicios, jornadas conjuntas
- Excursiones culturales y de expansión.

Para estar insertas en la pastoral diocesana:

- Participan en las actividades de la Diócesis, sobre todo en la enseñanza, sanidad, catequesis... No se han creado vocalías propias de la Confer.
- Participan en tandas de Ejercicios mixtos para sacerdotes y religiosos.
- Participan en convivencias sacerdotes y religiosas.

MALLORCA: 1800 religiosas de vida activa y 13 Monasterios de vida contemplativa.

- Asamblea de religiosas anual en la que el Sr. Obispo da las directrices del año.
- 20 tandas de ejercicios.
- Retiros mensuales en Palma y en los pueblos.
- Conferencias, cursillos de formación, jornadas...
- Las vocalías: acción social, enseñanza, sanidad, vocaciones, misiones, "part forana", funcionan y son factores de unión con los respectivos organismos diocesanos.

IBIZA Y FORMENTERA: Unas 80 religiosas entre las dos islas. Dos Monasterios de clausura.

- Retiros en Cubells, los primeros Domingos de cada mes.
- De manera intercongregacional mantienen una "escuela de adultos" que da el graduado escolar.
- Han logrado que ninguna parroquia rural quede sin catequesis, las religiosas van a darla al terminar su jornada de trabajo.

A continuación se habló de organizar un encuentro para religiosas y religiosos jóvenes.

Se nombró secretaria de la CONFER REGIONAL a Mª Asunción Seguí.

La fecha de la próxima reunión será D.M. el 4 de Abril en Ibiza, para conocer la realidad de aquella diócesis.

Se acordó no pedir una nueva cuota para la CONFER REGIONAL.

OBJETIVO para este año: Crear comuni3n y comunicaci3n entre las islas. No teniendo m3s asuntos que tratar, compartimos la Eucaristia que presidi3 el Padre Taberner y clausuramos el encuentro con una comida de fraternidad.

- 1. - A mitjana, concelebra l'Eucaristia a la parroquia de La Concepci3, de Ma3, amb motiu dels canvis parroquials i passa a visitar un sacerdot, internat a la Resid3ncia d'Insalud, a Ma3.
- 2. - Parteix, amb el Vicari General, cap a Roma, amb motiu de la Visita Ad limina.
- 3. - A Roma, practica qualques assumptes del Bisbat.
- 4. - Concelebra l'Eucaristia amb els Bisbes de la Província Eclesi3stica de Val3ncia, a la cripta de Sant Pere del Vatic3.
- 5. - Juntament amb els Bisbes de la Província Eclesi3stica de Val3ncia, participa en el Congregaci3 i treball dels Bisbes.
- 6. - A les 7 del matiu, assisteix a missa i concelebra l'Eucaristia a la capella particular, despr3s de la qual visita el Cap de la Religiosa Claustra i despr3s visita el Papa.
- 7. - A les 12, visita el Santuari de El Toro per a concelebrar l'Eucaristia.

INFORMACI3 DIOCESANA

Mes d'octubre

22 - Rep visites religioses i classes religioses.

23 - Rep visites religioses i classes religioses.

27 - Rep visites religioses i classes religioses.

28 - Rep visites religioses i classes religioses.

Ministerio de Educaci3n, Cultura y Deporte

MENORCA: 86 religioses de vida activa i 2 Monasteris de vida contemplativa. La Confer se proposa ser un Organisme de diàleg i comunicació amb les isles i un instrument de treball per a les comunitats cristianes. No tenim més assumptes que tractar amb els sectors que presideix el P. Taberner i clausurarem el treball amb un treball de fraternitat.

- Un modest boletín "Es Pou de Torn".
- Convivències, dies de retiro, exercicis, jornades conjuntes de reflexió i de expansió.

Para estar insertas en la pastoral diocesana:

INFORMACIÓ DIOCESANA

- Participan en las actividades de la Diócesis, sobre todo en la enseñanza, sanidad, catequesis... No se han creado vocalías propias de la Confer.
- Participan en convivencias sacerdotes y religiosas.

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'octubre

21.— Rep visites. A migdia, va a resar un respons pel pare d'una religiosa clarissa.

22.— Rep visites.

23.— Al capvespre, és a Maó, on rep visites.

24.— A migdia, celebra l'Eucaristia al santuari de El Toro per a un grup de la tercera edat, de Menorca, Mallorca, Eivissa i Catalunya. A les 8 del capvespre, concelebra l'Eucaristia a la parròquia del Sant Antoni Mª Claret, de Ciutadella, en celebrar-se la seva festa.

26.— Concelebra l'Eucaristia a la parròquia del Roser, d'es Castell, amb motiu dels canvis de preveres i després a les 6 del capvespre, ho fa a Santa Maria, de Maó, en l'acte de comiat del Sr. Jaume Cots.

27.— Rep visites. A les 8 del capvespre, concelebra l'Eucaristia, a la Catedral en la pregària universal per la pau i a les 10 assisteix al Seminari a la pregària que hi dediquen els catequistes.

28.— Es reuneix amb el Delegat de Joventut i dos sacerdots més. Al capvespre, visita les Monges Clarisses, de Ciutadella.

29.— Presideix a cal Bisbe la reunió mensual del Consell del Presbiteri. Al capvespre, visita un sacerdot malalt i es reuneix amb el president del Centre Catequístic Sant Miquel, de Ciutadella.

30.— A les cinc del capvespre, presideix la reunió de la Comissió del Setè Centenari de la conquesta de Menorca. A les 9, és a la parròquia de Sant Esteve, de Ciutadella, per a la reflexió que s'hi està fent de començament de curs.

31.— Al capvespre, és al santuari de El Toro, on rep la representació de les Festes populars "Pompeu Fabra", als qui dirigeix unes paraules.

Mes de novembre

1.— A migdia, concelebra l'Eucaristia a la parròquia de La Concepció, de Maó, amb motiu dels canvis parroquials. Després, dina amb els sacerdots de la dita parròquia i passa a visitar un sacerdot, internat a la Residència d'Insalud, a Maó.

2.— Parteix, amb el Vicari General, cap a Roma, amb motiu de la Visita Ad limina.

3.— A Roma, practica qualche visita a Dicasteris de la Cúria per assumptes del Bisbat.

4.— Concelebra l'Eucaristia amb els Bisbes de la Província Eccl. de València, a la cripta de Sant Pere del Vaticà.

5.— Juntament amb els bisbes de la Valentina, assisteix a les visites oficials a les Sdes. Congregacions del clergat i dels bisbes.

6.— A les 7 del matí, assisteix com a concelebrant a l'Eucaristia que el Papa diu amb tots els bisbes de Catalunya, València i Illes Balears, a la seva Capella particular, després de la qual tots els assistents són saludats un a un pel Papa.

7.— A les 12'15 del migdia el Papa rep el nostre Bisbe en audiència particular per espai de 20 minuts. Després, assisteix a la visita col·lectiva, en la qual el Papa dirigeix un discurs, que publicam en un altre lloc d'aquest nombre del Butlletí. A la 1'30, hi ha el dinar de tots els bisbes citats amb el Papa al seu menjador particular.

8.— Retorna a Roma i es queda per diversos assumptes, a la Península.

10.— Té una reunió amb diversos capellans de l'arxidiòcesi de Tarragona.

11.— Es a Almassora, diòcesi de Sogorb-Castelló.

12.— Retorna a l'illa.

13.— Rep visites. Al capvespre, visita les Monges Clarisses i les religioses del Seminari.

14.— Rep visites. A migdia, celebra l'Eucaristia al Seminari, pels seminaristes i dina amb ells. Al capvespre, és a Menorca on assisteix a dues reunions.

15.— A les 4 del capvespre, assisteix a una reunió de preparació del Congrés d'evangelització, a Maó, a la casa d'A.C.

16.— Parteix cap a Madrid.

17-22.— Es a Madrid assistint a l'Assemblea Plenària de la Conferència episcopal espanyola.

23.— Concelebra l'Eucaristia a la parròquia de Sant Antoni, de Maó.

24.— Rep visites.

25.— Al capvespre, visita les religioses del Seminari i un sacerdot malalt.

26.— Presideix la sessió mensual del Consell del presbiteri, a cal Bisbe.

27.— Rep visites. Al capvespre, és a Maó on visita les germanes paüles del Col·legi Sant Josep i rep visites. Després, passa per Alaior i Migjorn a visitar els sacerdots.

28.— Rep visites.

29.— A les cinc del capvespre, inaugura a la Catedral la celebració dels actes commemoratius del Setè Centenari de la restauració del cristianisme a Menorca. A les sis, presideix la tercera ponència del Congrés "Evangelització i home d'avui" que es celebra al Teatre dels Salesians.

CURSET D'APROFUNDIMENT EN SA FE

Es va celebrar a la Casa d'Espiritualitat de El Toro els dies 31 d'octubre i 1 i 2 de novembre, organitzat pel Moviment de Joves Cristians de Menorca, com a iniciació a la militància cristiana. Van assistir-hi uns vint joves de diverses parròquies de la diòcesis, i van cuidar de la seva organització i animació els mateixos dirigents diocesans del Moviment.

LES "MAQUETES" DEL SR. JOSEP MASCARÓ, PVRE.

Durant el passat mes de novembre, a la Sala d'exposicions de "Sa Nostra", a Ciutadella, el Sr. Josep Mascaró, sacerdot de Ciutadella, ha exposat un total de dotze "maquetes" que ell ha anat realitzant durant moltes hores de feina i de paciència. L'exposició ha estat visitada per diversos Col·legis de Menorca i molta de gent que ha pogut admirar en miniatura detallada, la Catedral de Menorca, Ciutadella en el segle XIV i XVIII, el Castell de Sant Nicolau, el Castell de Bellver (de Palma de Mallorca), l'Ermita de Sant Joan de Missa, el Col·legi Sant Francesc, de Ferreries, etc.

EN LA PARROQUIA DE SANTA MARIA DE MAÓ

MASIVA AFLUENCIA DE FIELES A LA PLEGARIA POR LA PAZ DEL MUNDO

Centenares de miembros de todas las parroquias del arciprestazgo de Maó participaron ayer en la celebración eucarística que, presidida por el Obispo y concelebrada por los sacerdotes de dichas comunidades, se ofreció por la paz del mundo, asociándose de esta forma al acto interconfesional que, por iniciativa del Papa, se desarrollará hoy en Asís.

Los católicos pertenecientes al arciprestazgo de Maó expresaron ayer su compromiso en favor de la Paz. Su respuesta masiva —la Iglesia de Santa María registró lleno impresionante— y su participación fervorosa constituyeron un claro exponente de la preocupación e interés de las comunidades por este anhelo común: la Paz.

En la homilia el Obispo comentó las exigencias de renuncia y conversión que implica la paz que, en su significado más pleno, se identifica con la Buena Nueva del Evangelio, con el plan de Dios sobre los hombres, constituidos hijos suyos y hermanos unos de otros, destinados a vivir en el amor, que debe extenderse incluso a los enemigos.

Dos momentos tuvieron una especial característica: el del Padre Nuestro, para el que se utilizó la misma fórmula que se recitará hoy en Asís, y que aplica las peticiones de la oración dominical al tema de la Paz; y el previo al rito del abrazo fraterno, en el que todos recitaron conjuntamente la oración de San Francisco de Asís.

El canto de las Bienaventuranzas, tan apropiado al acto, se realizó mientras se distribuía la comunión, participada por un número considerable de asistentes.

Con esta celebración, la comunidad arciprestal de Maó visible en miembros de todas las parroquias y comunidades, de todas las edades, vivió intensamente la plegaria por la Paz, uniéndose de esta forma a las intenciones del Papa y de todos los creyentes, cada día más sensibles a la de la necesidad vital de una Paz, tan inestable y amenazada en muchos momentos.

Los católicos del arciprestazgo oraron por la paz en Irán e Irak, en el Líbano, en Israel, en El Salvador, en Nicaragua... en todas las regiones que sufren actualmente la guerra. Oraron por los pueblos más pobres y necesitados y por la implantación de un nuevo orden mundial, basado en la justicia, el respeto y la solidaridad.

Vicente Macián

CARIÑOSO Y ENTRAÑABLE ACTO DE HOMENAJE A JAUME COTS

Maó / D.M.

Realmente cariñoso y entrañable resultó el acto en que se le agradeció al reverendo Jaume Cots su dedicación a la parroquia de Santa María durante más de cuarenta años. Los aplausos de los asistentes demostraron el gran afecto que se profesa a su persona, plasmado en el obsequio que le fué ofrecido.

Los asistentes a la misa vespertina de la parroquia de Santa María, además de rogar por la Paz, se reunieron también para tributar un acto de gratitud al reverendo Jaume Cots, con motivo de su jubilación como párroco de la misma.

Al final de la celebración eucarística, el P. Cots pronunció, con gran serenidad, unas palabras, en las que, además de agradecer la colaboración del equipo sacerdotal, del Consejo Parroquial y de los feligreses, manifestó que no se sentía jubilado. Expresó su voluntad de continuar ejerciendo su ministerio con la misma entrega y dedicación de siempre. Agradeció también el obsequio que se le iba a ofrecer —del que se había enterado indirectamente—, que a su vez, ofrecería a la Virgen de Gracia, inspiradora continua de toda su vida.

Recibió después dicho obsequio que él hubiera deseado idéntico para todos los sacerdotes de la parroquia, consistente en una bandeja de plata con la imagen de la Virgen de Gracia grabada, un texto de agradecimiento en nombre del Consejo Parroquial y las cofradías de “La Soledad”, “El Santo Sepulcro” y “Centuriones de San Cornelio”, y las firmas de los presidentes respectivos.

Los restantes sacerdotes del equipo de Santa María, Tutzó, Valls y Macián, a quienes una catequista agradeció también en nombre de todos, el trabajo ministerial dedicado a la parroquia recibieron también obsequios: unos artísticos platos de cerámica en los que aparece grabada la iglesia parroquial según el cuadro del pintor Vives.

Finalmente el nuevo párroco, Joan Francesc Huguet, expresó su reconocimiento al P. Cots y la esperanza de que, desde el monasterio de las Concepcionistas, prosiga ayudando, con su consejo y experiencia, al clero y al pueblo de Maó, como hiciera en otro tiempo un venerado capellán. Le sugirió la preparación de unas memorias, que resultarían muy interesantes para la historia de la postguerra. Le ofreció también la posi-

bilidad de continuar ejerciendo el ministerio de la confesión, en la misma iglesia de Santa María.

El Obispo cerró el acto congratulándose del sentido del mismo, y agradeciendo una vez más la disponibilidad de los sacerdotes mahoneses en la remodelación de cargos, y exhortando a los fieles a cooperar con todos.

En un verdadero clima de familia, revestido de gran naturalidad y espontaneidad se desarrolló este acto, que quedará grabado en el recuerdo de los asistentes.

EL MOVIMENT DE JOVES CRISTIANS PRESENTA LA CAMPANYA "CONSTRUCTORS DE LA PAU" A CIUTADELLA

El Moviment de Joves Cristians de Menorca va presentar al Seminari de Ciutadella, el dia 29 de novembre, la seva campanya "Constructors de la Pau", que van començar a desenvolupar el curs passat. Aquesta presentació va dirigida als militants del moviment que han de participar activament en l'acció de la campanya. D'aquesta manera, la principal acció del Moviment de Joves Cristians d'aquest curs es presenta a cada un dels pobles on hi ha militants integrats en grups de Revisió de Vida.

Aquesta campanya "Constructors de la pau" vol promoure una reflexió per tal que el Moviment i els militants "siguin presents enmig del món, evangelitzant, transformant, construint l'home nou".

Com a actituds i accions que es fomentaran aquest curs hi ha les següents: "adoptar actituds personals de pau amb tota la gent amb la que convivim, crear espais de pau dins del grup" i algunes accions concretes. Aquestes són: organitzar una ajuda a Nicaragua, destinada possiblement a la compra d'un "jeep", amb el muntatge d'una exposició sobre aquest país —amb material recollit pel seminarista Miquel Maria, que va visitar Nicaragua recentment—, campanya de tornada de cartilles militars, que ja es va començar l'any passat; i aconseguir una informació sobre la religiositat popular en els nostres pobles.

UN ARTICLE DEL SETMANARI "LA VEU CRISTIANA" D'HAMBURG

Traducció d'un article aparegut en el setmanari "La veu cristiana" (Chrystyjanskyj Holos) de l'Exarquia Apostòlica de Munic, el dia 9 de novembre de 1986 sota la rúbrica "Crònica".

Hamburg.

Un hoste extraordinari.

Quan, ara fa un any, el nostre Rector, Masgr. Josep Casanova i Martorell va celebrar els seus 25 anys de sacerdoti, entre les innombrables felicitacions que es varen rebre hi havia una poesia del seu amic, el bisbe Antoni Deig de la diòcesis de Menorca, en el Mediterrani. El títol de la poesia era: "Pero, vetlla els Ucraïnesos" i ja fou publicada en aquest setmanari.

Cap dels ucraïnesos d'Hamburg es podia imaginar que passaria només un any i dia per dia, el mateix 7 de setembre, acollirien com a hoste al mateix bisbe Antoni que amb accents tan poètics va parlar dels ucraïnesos en la seva poesia.

El bisbe Antoni va arribar a Alemanya a primers de setembre per participar al 89. Congrés dels Catòlics que aquest any es va celebrar a Aquisgrà. Uns dies abans del Congrés va visitar el seu amic Mn. Josep i els ucraïnesos dels que n'havia sentit parlar molt però mai havia tingut l'ocasió de trobar-los personalment.

Ja els primers dies de la seva estada a Hamburg el nostre il·lustre hoste es va interessar pels problemes dels ucraïnesos cercant informacions tan de Mn. Josep com d'altres feligresos. Poeta reconegut i profund coneixedor de la literatura es va interessar per la vida i les obres del poeta nacional ucraïnès Tarás Sèvcênko. Les seves obres es troben a la biblioteca de Mn. Josep, inclús diverses traduccions a llengües occidentals, i el bisbe Antoni en va llegir amb gran interès demanant a vegades alguna explicació, i es va emocionar profundament amb la vida de martiri del poeta i del seu poble.

El diumenge 7 de setembre el bisbe Antoni va participar a la celebració de la Divina Liturgia de Sant Joan Crisòstom, en ritus bizantí esclau (Missa), i després de l'Evangeli va dirigir unes paraules als fidels, que foren traduïdes del català al ucraïnès per Mn. Josep. El seu sermó va tenir dues parts: en la primera va parlar de l'història de l'Església de Menorca que a través dels segles ha viscut moments molt difícils i dolorosos, però que ara està en plena florida. En la segona part va parlar de la fidelitat a Déu en tots els moments de la nostra vida.

Després de la celebració de l'Eucaristia tingué lloc una recepció i dinar a la sala parroquial en honor del bisbe Deig. Durant el dinar varen saludar el nostre hoste de Menorca en primer lloc la senyora Irene Wowk, president del Comité Parroquial. Després el Sr. Lewcuk, president del Comité dels Ucraïnesos d'Alemanya-Nord, i també la senyora Semiàn, en nom de les associacions de senyores. Tots li van agrair la visita i l'amor que porta pel poble ucraïnés.

Finalment prengué la paraula el bisbe Antoni, i sota l'impressió de tot el que havia vist i sentit va expressar la seva alegria per trobar-se entre els ucraïnesos: "ahir vaig tenir ocasió de conèixer el poeta Sewcenko, —digué— i tinc sempre davant dels ulls Ucraïna, com si bressolés el seu gran riu Dnipró, les estepes sense fí, i la mare, esgotada, que dóna el sopar als seus fills..." El bisbe ens digué també que estudiaria seriosament la possibilitat de traduir el català una antologia de Sewcenko i va acabar amb aquestes paraules: "m'alegro que d'aquí poc temps celebrareu el milenari de la cristianització d'Ucraïna, la vostra pàtria. Jo fare el possible per fer conèixer el vostre poble i la vostra Església perseguida".

Aquestes paraules tan càlides varen emocionar els assistents que varen demanar al bisbe que tornés a Hamburg d'aquí dos anys per celebrar junts el nostre mileni.

Amb el cant del "Per molts anys" litúrgic es va donar per acabada aquesta trobada tan bonica. Després el bisbe Antoni va marxar cap a Aquisgrà, al Congrés dels catòlics alemanys on juntament amb el bisbe Guix de Vic va participar al solemne Pontifical que l'Exarca Apostòlic, bisbe Plató Kornyljak va celebrar, en ritus bizantí, a l'església de Sant Jaume.

Pawlo Holowcuk
(trad. Josep Casanova)

DE LA SANTA SEU

En la Visita "ad Limina".

DISCURSO DE JUAN PABLO II A LOS OBISPOS DE BARCELONA Y DE LAS PROVINCIAS ECLESIASTICAS DE TARRAGONA Y VALENCIA (7-11-1986)

"Amados hermanos en el Episcopado:

1.- El Señor nos conceda la gracia de este encuentro con el que culmina vuestra visita "ad limina", pastores de Barcelona y de las provincias eclesiásticas de Tarragona y Valencia. Mi gozo es grande y deseo expresarlo con palabras del apóstol San Pablo: "Doy gracias a Dios sin cesar por vosotros, a causa de la gracia de Dios que os ha sido otorgada en Cristo Jesús, pues en él habéis sido enriquecidos en todo..." (1 Cor 1, 4-5)

Agradezco de corazón las amables palabras que, en nombre de todos los presentes, me ha dirigido el señor cardenal Narciso Jubany, haciéndose también portavoz de vuestros colaboradores diocesanos y de vuestros fieles.

Durante las audiencias que he tenido con cada uno de vosotros no he podido por menos de evocar aquella peregrinación apostólica de tan grata memoria, que en el otoño de 1982, hace ahora cuatro años, me permitió acercarme a las raíces de vuestra fe y de vuestra historia y ser testigo de la vitalidad de vuestro catolicismo que me esforcé en estimular hacia un futuro esperanzado y misionero. Las imágenes y los recuerdos de vuestras ciudades y de vuestras gentes, de vuestros paisajes y de

vuestras iglesias, me hacen revivir frecuentemente aquellos días de tanta densidad espiritual durante los cuales los católicos de España demostraron su adhesión incondicional a la sede apostólica.

Sé muy bien que de aquellas jornadas y con la ayuda de Dios surgió un renovado impulso apostólico que todos los obispos españoles habéis sabido concretar en un programa pastoral "al servicio de la fe de vuestro pueblo". Dentro de ese programa evangelizador se enmarcan algunos de los últimos textos de vuestro magisterio colectivo. Quiero mencionar en esta ocasión el documento "Testigos del Dios vivo" con el que habéis exhortado a los fieles a penetrar, amar y vivir el misterio de la Iglesia y a dar testimonio de fe cristiana en todos los ambientes. Proseguid incansables en este propósito de avivar el sentido de Iglesia en vuestro pueblo, así daréis renovado vigor a la adhesión a Jesucristo, salvador, y esperanza de los hombres, luz de las gentes. Intentad, con una recta enseñanza sobre Jesucristo, llevar a todos al amor de Cristo total, de ese Cristo que se prolonga por su espíritu en la Iglesia.

2.- En mi primera visita pastoral a España os recordaba a todos los hermanos obispos de la Conferencia Episcopal que el "servicio humilde y perseverante a la comunión es, sin duda alguna, el más exigente y delicado, pero también el más precioso e indispensable, porque es servir a una dimensión esencial de la Iglesia y a la misión de la misma en el mundo" (n. 6).

La Comunión en la Iglesia tiene sus propias exigencias internas, la primera de las cuales es la estrecha unión con Dios. Los cristianos están en comunión con otros, porque primariamente están unidos al Padre mediante su hijo Jesucristo en el Espíritu Santo (cf. 1 Jn 1,3.7). Renovar la vida interior de la Iglesia fomentando el espíritu de comunión entre los cristianos es tarea apremiante a la que habréis de dedicar vuestros mejores desvelos. Tengo el convencimiento de que todo lo que hagamos para realizar la misión de la Iglesia ha de tener como base y punto de partida el suscitar en el pueblo cristiano el encuentro con el Dios vivo y verdadero. Estad seguros de que en la medida que vuestros cristianos vivan más abiertos a la presencia y a la gracia de Dios en lo profundo de su corazón, serán más capaces de ofrecer a sus hermanos el testimonio de una vida renovada; encontrarán la palabra oportuna y acertada para llevarlo al conocimiento y al reconocimiento de Dios y de Jesucristo; tendrán libertad y la fuerza de espíritu necesarias para transformar las relaciones sociales y la sociedad misma según los designios de Dios que quiere que todos los hombres vivamos como hermanos en paz y justicia mientras esperamos la venida gloriosa y glorificadora de nuestro señor Jesucristo.

3.- Las comunidades que vosotros presidís y regís viven muchas de ellas inmersas en sociedades populosas y activas, en las que no faltan, por desgracia, los problemas y conflictos característicos de las sociedades modernas y desarrolladas. El paro, la drogadicción, la extensión de la delincuencia y hasta el terrorismo, junto con la falsa euforia que produce el consumismo están también presentes entre vosotros.

Ciertamente son problemas que interpelan a la Iglesia y a vuestra conciencia de pastores, y os llevan a buscar con solicitud una respuesta pastoral adecuada que pueda paliar tales necesidades y urgencias.

En la realización de estas tareas es alentador comprobar el espíritu de colaboración que os anima dentro de la Conferencia Episcopal Española: vuestra unidad eclesial con los demás hermanos en el episcopado, alimentada por motivaciones profundas y sobrenaturales, os será también de gran ayuda y enriquecimiento para llevar adelante vuestros importantes proyectos de evangelización.

4.- La evangelización es, en efecto, la gran tarea de nuestro tiempo. En esta ocasión quisiera deciros, como pastor de la Iglesia universal, que el anuncio del mensaje cristiano en la sociedad española significa también activar y vitalizar un pasado denso y pujante, convirtiéndolo en levadura y acicate para el hombre de hoy; comporta poner al día vuestra gran tradición cristiana. He ahí la onda evangelizadora que han de reconocer las comunidades de vuestro país. Ahora bien, la explotación de vuestras propias reservas al servicio de la fe de vuestro pueblo en el momento presente es tarea que requiere un esfuerzo misionero unido y solidario. Vosotros, como pastores, sois los primeros responsables de esa gran convocatoria. A vosotros os corresponde suscitar energías apostólicas y marcar rumbos pastorales, pero nadie, nadie que se considere miembro de la Iglesia, podrá eximirse de participar en tan urgente tarea. Evangelizar una sociedad como la vuestra, en la que inciden de modo preocupante concepciones secularistas y actitudes permisivas, requiere una conjunción de fuerzas y empeños que está por encima de cualquier programa particular. Si de evangelizar se trata, hay que olvidar adjetivos de grupos y tendencias y poner todos los recursos posibles al servicio de lo sustantivo: el vigor y la autenticidad de la fe en Dios y en Jesucristo nuestro Señor, único salvador de los hombres y del mundo.

De ahí que yo aproveche nuestro encuentro para hacer un llamamiento a todos y cada uno de los católicos para que secunden con decisión y generosidad vuestras directrices pastorales. ¿Cómo evangelizar desde la dispersión o desde la desunión? Junto a vosotros —y sin merma del recto pluriformismo que enriquece la vida de la Iglesia— han de estar los teólogos, pedagogos de la comunidad cristiana; los religiosos y

las religiosas, particulares testigos del Evangelio; los militantes de los diversos movimientos apostólicos, modelos para los demás de una pertenencia fiel a la Iglesia y de una presencia comprometida en la sociedad. En una palabra, todos: sacerdotes y fieles.

5.- Mas no hay que olvidar que la misión evangelizadora no se realiza sólo con dinamizar las energías del pasado ni sólo con unir todos los esfuerzos. Hay que proponerse metas y marcarse objetivos prioritarios. Hay que dar respuestas de hoy a las demandas y exigencias del hombre de nuestro tiempo. Hay que canalizar y distribuir adecuadamente el caudal de tradición y de presente con que cuenta nuestra vida cristiana.

Dejadme que como pastor os exhorte, pues, a un esfuerzo apostólico bien madurado, coherente, exigente y sostenido, conscientes de que una misión pastoral de estas proporciones exige disciplina y cooperación, docilidad al Espíritu gran confianza en Dios nuestro padre, que no cesa de asistir a su Iglesia, primer testigo del Señor resucitado.

En verdad, el presente de vuestro país y de vuestras diócesis requiere, entre otras cosas, que la acción evangelizadora se oriente en modo particular hacia ciertos sectores de la vida civil y cristiana que requieren una particular atención pastoral. Quiero hacer especial referencia a la familia y a la escuela, ya que ambos constituyen las verdaderas raíces de la educación y, por consiguiente, la fuente más honda de la identidad de las personas. La familia es hoy un baluarte acosado por fuerzas e ideologías diversas (cf. "Familiaris consortio", 3). Frente a esa ofensiva hay que presentar con autenticidad y gallardía el ideal de la familia cristiana, basado en la unidad y en la fidelidad del matrimonio, abierto a la fecundidad y organizado sobre el respeto a una diversidad de funciones y de papeles que se armonizan en la convivencia dominada por el amor. ¿Cómo no ponderar con vosotros y ante vosotros la defensa de la vida que tiene en la familia su primer y principal santuario? Conozco vuestros reiterados pronunciamientos sobre la ilicitud del aborto y os exhorto, con todos los fieles que tenéis encomendados, a no desistir en la defensa de la vida frente a todas las fuerzas que pretenden sembrar desolación y muerte.

6.- La escuela y las particulares dificultades que entre vosotros atraviesa tanto la enseñanza religiosa a cargo de instituciones eclesiales como la enseñanza de la religión católica en los centros públicos o estatales bien sé que constituyen una de las preocupaciones primordiales del episcopado español. ¿Cómo aceptar una separación entre la vivencia de la fe y la educación de esa misma fe, tan arraigada en la historia y en la cultura de vuestro pueblo?

La presencia de los católicos en la escuela ha de ser, por necesidad,

inteligente y coordinada para que sea eficaz. Ahí están en juego esos grandes valores de la fe cristiana y de la conciencia que reclaman superar particularismos para alcanzar mayores proporciones de eficacia.

7.- Quiero concluir este coloquio fraterno con vosotros, amados hermanos, pidiéndoos que llevéis mi saludo afectuoso a todos los miembros de vuestras iglesias particulares: a los sacerdotes, religiosos y religiosas, a los cristianos comprometidos en el apostolado, a los jóvenes y padres, a los ancianos, a los enfermos y a los que sufren.

Decidles que me ha llenado de gozo en el espíritu lo que de ellos me habéis comunicado en esta visita "ad limina". Decidles que alabo al Señor porque hace obras grandes entre nosotros y que rezo por todos ellos al Padre de la misericordia y dador de todo bien.

Comunicadles, de manera especial a vuestros sacerdotes y seminaristas, a las almas consagradas por título especial a Dios y a los fieles comprometidos en las tareas eclesiales, que el Papa les agradece sus trabajos por el Señor y por la causa del Evangelio y que espera y tiene confianza en su fidelidad.

Y a vosotros os agradezco, en el nombre del Señor, vuestra solicitud pastoral por las Iglesias y vuestra entrega como pastores de la grey que se os ha confiado. En vuestro servicio diario al Evangelio contáis con la bendición y la intercesión de María, Madre de Dios y Madre de la Iglesia, que tiene entre vosotros lugares insignes de devoción y de culto, como son los santuarios de Montserrat y el de la Virgen de los Desamparados, por no citar más que los más sobresalientes. Contáis siempre con el ejemplo y la intercesión de muchos grandes santos que anunciaron la palabra de Dios con valentía y con gran fruto en vuestras tierras, en todas las regiones de España y por el mundo entero. Contáis con la fuerza del Espíritu Santo, que está presente y actúa en los corazones de los hombres mucho más de lo que podemos pensar.

En esta hermosa tarea quiero acompañaros cada día con mi oración y mi solicitud apostólica en nombre de Nuestro Señor Jesucristo".

Una laica pel nou curs	301
El "Katholikentag Alemany"	338
El parentesc de la Pau	340
Visita "ad limina"	341
La vida i la mort. Déu les té	372
Ajuda a l'Església	373
Dues temptacions	374
"Units a vosaltres"	375
El Seglar en l'Església i en el món	376
Invitació al Setè Centenari	377

DE LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

NOTA DE LA ASAMBLEA PLENARIA SOBRE EL ABORTO

A punto de terminar sus tareas la XLV Asamblea Plenaria de la Conferencia Episcopal Española, los obispos han tenido conocimiento de la aprobación por el Consejo de Ministros de un real decreto sobre la práctica del aborto en los centros sanitarios. Considerando la gravedad del asunto y cumpliendo su deber de orientar moralmente a los católicos, los obispos hacen las siguientes puntualizaciones:

1.- Resumiendo la doctrina tantas veces expuesta en los últimos años, reafirman el valor sagrado de la vida humana desde la concepción hasta la muerte y reiteran la condena del aborto como una acción gravemente inmoral.

2.- El decreto en cuestión no tiene en cuenta la protección que merecen la vida del ser humano ya concebido y favorece, en cambio, una interpretación permisiva de la ley en vigor con lo que agrava el deterioro moral y ético ya existente.

3.- Con este motivo los obispos exhortan a los católicos, y especialmente a los médicos y personal sanitario en general, a no colaborar en la práctica de abortos y a mantener vigorosamente la fidelidad a su conciencia como muchos vienen ya haciéndolo.

Al propio tiempo encarecen a las asociaciones católicas que multipliquen sus esfuerzos en favor de las mujeres que se encuentran en situaciones difíciles.

Finalmente ruegan a los sacerdotes, religiosos y religiosas que hagan saber a los fieles el contenido de esta nota y les expliquen con fidelidad la enseñanza de la Iglesia sobre el respeto a la vida y las razones que hacen moralmente inaceptable el aborto provocado.

Madrid, 22 de Noviembre de 1986

INDEX DE L'ANY 1986

DOCUMENTS DEL BISBE

CARTES

Al Capellans sobre la missa crismal i el recés	117
Invitant a una Trobada al Toro	203
Sobre exercicis espirituals y col.lecta general	247
Sobre la Jornada Mundial d'Oració per la Pau	336
Sobre la visita "ad limina"	337

CATEQUESIS

Les veus d'uns joves de F.P.	35
Conèixer Jesucrist	37
Any Internacional de la Pau	38
Combatre la fam	85
Almoina, oració, dejuni (I)	86
Almoina, oració, dejuni (II)	88
Diumenge de Rams	123
Pasqua	124
Només "catolic practicant?"	161
Punt de Trobada	162
"Coratge"	163
Viure la nostra fe	206
Es Senyor i infon la vida	248
Sant Pere i Sant Pau	249
Vacances	249
Reconciliació (I)	250
Reconciliació (II)	251
Cansament	252
Mare i Germana	298
L'Església ha canviat	299
Un home que no enganya	300

Una tasca pel nou curs	301
El "Katholikentad Alemany"	338
El parenostre de la Pau	340
Visita "ad limina"	341
La vida i la mort Déu les té	372
Ajuda a l'Església	373
Dues temptacions	374
"Units a vosaltres"	375
El Seglar en l'Església i en el món	376
Invitació al Setè Centenari	377
Entrevista sobre el Setè Centenari	377
Paraules d'inauguració del Setè Centenari	377

COMUNICACIONS

De cara al nou curs 1986-87	333
---------------------------------------	-----

DECRETS

D'aprovació i promulgació del Directori Sacramental, Directori Sacramental per a la Diócesi de Menorca	7
D'aprovació i promulgació del Directori d'Economia, Directori d'Economia per a la Diócesi de Menorca	24
D'aprovació i promulgació dels Estatuts de la Delegació Diocesana de Joventut	72
Sobre Constitució del Nou Consell de Presbiteri	338

ESCRITS

El Missatge final del Sínode	34
Don Bosco	84
Uns altres estibadors	204
Per a la revista "Coratge"	246

ESTATUTS

De la Delegació Diocesana de Joventut	73
Del Moviment de Joves Cristians de Menorca	75
De la Federació del Club parroquials y C. de Església	79

HOMILIES

Pel dia de Sant Antoni Abat	3
Pel primer diumenge de Quaresma	82
Per la Missa Crismal	118
Pel Dijous Sant	121
Pel Dia de Corpus	199

PARLAMENTS

Per la inauguració dels nous locals d'"Editorial Menorca" Als Escoltes de Menorca en la diada de Sant Jordi	293
Lliçó inaugural de la 2a. setmana de l'Escola d'Estiu per Catequistes	335
Inauguració de l'Escola de Catequistes	335

PASTORALS

Exhortació en el dia del Seminari	67
---	----

REFLEXIONS

Referéndum sobre la OTAN	70
Eleccions Generals	201

SALUTACIONS

Per les festes de Sant Joan, a Ciutadella	245
Felicitació de Nadal	369
Als participants a les XVIII Festes Populares "Pompeu Fabra"	370

SECRETARIA GENERAL

Nomenaments	40,128,172,343
Recés Trimestral per a Sacerdots	40
Col·lecta de la campanya contra la fam	40
Sobre el Congrés d'Evangelització	40
Nova Mare Abadesa	93
Celebració de la Missa Crismal	93
Dia del Seminari	93
Obres de restauració de la Catedral	94
Setè Centenari de la Conquesta de Menorca	94
Dia del malalt	128
Trobada de sacerdots i religiosos	128
Festa de la Mare de Déu del Toro	128
Jornada Mundial d'oració per les vocacions	128
Dia Nacional de Caritat	171
Exercicis espirituals per a sacerdots i religiosos/es	171
Escola d'estiu per a catequistes	171
Quota diocesana, misses de binació, etc	171
Administració de la confirmació	254
Visita "ad límina"	344
Congrés d'Evangelització	344
Consell de Presbiteri	344
Professió solemne d'una monja clarissa	344

CONSELL DE PRESBITERI

Full informatiu del mes de desembre 1986	42
Full informatiu del mes de gener	89
Referendum sobre l'OTAN. Reflexió	92
Full informatiu del mes de febrer	125
Ordre del dia per a les reunions arxiprestals	127
Full informatiu del mes d'abril	164
Ordre del dia de la propera reunió arxiprestal	166
Anexe del Full informatiu sobre fe-cultura	166
Reflexió sobre la pastoral vocacional	169
Full informatiu del mes de maig	255

Full informatiu del mes de juny	257
Full informatiu del mes de Setembre	400
Full informatiu del mes de Octubre	402

SETÈ CENTENARI DE LA RESTAURACIÓ DEL CRISTIANISME A MENORCA

I.- Preparació de la Inauguració	
II.- Inauguració	

CONGRÉS D'EVANGELITZACIÓ I HOME D'AVUI

Reunió de coordinadors diocesans. Discurs de M. Maria Tagliaferri	
Nunci Apostòlic en Espanya	60
Inauguració de l'aplicació del Congrés a Menorca	95
Celebració de la segona trobada	130
El llibre del Congrés	130
Presentació del Bisbe	32-115
Presentació del Bisbe en la II ponència	159
Celebració de la III Ponència	396

DELEGACIÓ D'ASSUMPTES ECONÒMICS

Col.lectes extraordinàries efectuades el 1985	44
Pressupostos per l'any 1987	345
Col.lecta d'ajuda a l'Església	345
Quota mensual	345
Col.lectes extraordinàries any 1986	406
Distribució col.lecta general	407

CÀRITAS DIOCESANA

I Jornada de Càritas a Ferreries	261
II Jornada de Càritas-Escola de Teologia al Toro	263
Jornada de Càritas interparroquial de Ciutadella	350
Càritas interparroquial de Maó: Avaluació de la feina	350

CONFER

Trobada de la Confer Regional de les Illes	409
--	-----

SECRETARIAT DE LA FAMÍLIA

Començament de curs dels equips de la Mare de Déu	353
---	-----

DELEGACIÓ D'ENSENYANCA

Nous membres de la Delegació	408
Festa de Sant Josep de Calasanc	408

DELEGACIÓ DIOCESANA DE JOVENTUT

Memòria d'activitats de la F.C.C.E. Curs 1986-86	266
Activitats ocasionals	269
Estat de comptes de la F.C.C.E.	270
Assemblea general del Moviment de Joves cristians de Menorca	352
Curset d'aprofundiment de la fe, per a joves	352

MOVIMENT DE JOVES CRISTIANS

Calendari d'activitats 1986	98
-----------------------------	----

DELEGACIÓ DIOCESANA DE "MANOS UNIDAS"

— Memòria de la campanya contra la fam en el Món. Menorca 1986	208
— Campanya infantil	209
— Cierre de la campaña	209
— Recaudación total	210
— Resumen	211
— Detall de la recaudació en les distintes poblacions	211

DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS

Col.lecta del Domund 1986	45
---------------------------	----

SEMINARI DIOCESÀ

Carta dels seminaristes, en el Dia del Seminari	129
Discurs d'inauguració del curs 1986-87	345

INFORMACIÓ DIOCESANA

Activitat del Sr. Bisbe	48,99,132,173,216,272,303,356.	412
Església menorquina: Resum de l'any 1986		50
Trobada de sacerdots al Seminari		55
Concerts de corals i grups de cant		55
Reunió de delegats diocesans		55
— 30 aniversari de Radio Popular de Menorca		55
Missa per a la pau, a Sant Francesc de Ciutadella		56
Bodes d'or sacerdotals del Sr. Martin Domingo Pons		56
Vetla de pregària a Sta. Eulalia de Maó		56
Excursió d'al.lots a St. Llorens de Binixems		56
Inauguració dels nous locals d'Editorial Menorca S.A.		57
Recés trimestral dels capellans		102
Campanya contra la fam: acte religiós interconfessional		102
— II Congrés Internacional de la Llengua Catalana		102
Dia del pensament		103
Trobada a El Toro del Moviment de Joves Cristians		133
Semana de reflexió a la parròquia de Ferrerías		134

Pregaria de Càritas interparroquial de Ciutadella	134
Xerrades sobre l'evangeli de Lluc	134
Coordinadora arxiprestal de Ciutadella	134
Confer a Menorca	174
Segona Ponència del Congrés d'evangelització	175
Celebració del recés sacerdotal i missa crismal, a Maó	176
Trobada de capellans i religiosos al Santuari de El Toro	218
Jornada de catequistes al Santuari de El Toro	218
Convivències matrimonials	219
Hacia una pastoral sanitaria renovada y coordinada	219
Seminari per la pau	274
Jornades del Secretariat Interdiocesà de Catequesis	275
10è. Aniversari de l'agrupament escolta d'Es Castell	304
Escola d'estiu per a catequistes, a Barcelona	304
Assamblea de la Fraternitat de malalts i Minusvàlids	358
IV escola per a catequistes	358
Canvis de capellans a l'arxiprestat de Maó	359
Cicle de xerrades per als pares dels catequitzands	359
Trobada a l'Escola de Teologia	359
Inauguració del curs al Seminari	360
Curset d'aprofundiment en sa fe	414
Les "maquetes" del Sr. Josep Mascaró, pvre	414
Pregària per la pau	415
Comiat del Sr. Jaume Cots, pvre	416
La Campanya "Constructors de la pau"	417
Un article del setmanari "La veu cristiana d'Hamburg"	418

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

PLENÀRIA

Document: Constructors de la Pau	135
Document: Els catòlics a la vida pública	221
Nota sobre l'avortament	425

COMITE EXECUTIU

Davant les pròximes eleccions generals	236
--	-----

COMISION PERMANENTE

Nota a propòsito del VI Congreso de Teologia	361
--	-----

COMISION EPISCOPAL PARA LA DOCTRINA DE LA FE

Nota sobre la Eutanasia	276
-----------------------------------	-----

COMISION EPISCOPAL DE ENSEÑANZA Y CATEQUESIS

- Respuesta de la Secretaria General Técnica de la Comisión episcopal sobre el proyecto del Ministerio de educación y ciencia acerca de un curso a los equipos directivos de los centros públicos referida a las actividades de tipo religioso en dichos centros 104
- La opción por la enseñanza de la religión y moral católicas 286

COMISION EPISCOPAL DE LITURGIA

- Las fotografías en los actos de culto 58
- Creatividad en la fidelidad 306

COMISION EPISCOPAL DE PASTORAL

- Los obispos nos evangelizan 177

SANTA SEU

- Mensaje del Santo Padre para la cuaresma de 1986 106
- Exhortació del Papa sobre la Jornada Mundial d'Oració per les vocacions 150
- Carta de la Secretaria d'Estat sobre la col·lecta pro-Papa 155
- Carta del Papa a todos los sacerdotes en el jueves Santo 1986 180
- Trobada a Asis. Anuncio de Juan Pablo II 288
- Mensaje de Juan Pablo II para el Domund 86 321
- Discurs del Papa, en la visita ad limina 420

NECROLOGIA

- Va morir el Sr. Josep Ma. Pastor Sansas, prevere 156
- Sor Guillermina Gambart, hija de la caridad 241
- Sor Josefa Ma. Jansá Guardiola 330

ANUNCIS

- Facultat de teologia de Catalunya 194
- Associació Biblica de Catalunya 194
- VI Escola d'Estiu per a Catequistes 195

BIBLIOGRAFIA

- Lamberto de Echevarría: Episcopologio Español Contemporaneo. 1868-1986. Salamanca. Universidad 1986 P.P.C. 329
- Cartes als meus catequistes (II) 364
- Agenda eclesiàstica Hofmann 1987 365